

DEBRECENI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM

A

**Teológia szak és a
Teológia szak – lelkész szakirány
osztatlan szak (0)**

AKKREDITÁCIÓS ÖNÉRTÉKELÉSE

DEBRECEN

2019

TARTALOMJEGYZÉK

ADATLAP.....	3
1. A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés.....	5
1.1. A képzés aktuális tanterve (az óra és vizsgaterv táblázatos összegzése).....	5
1.2. A képzés személyi feltételei	13
1.3. A szakon folyó képzés tudományos háttere.....	21
1.4. A szakon folyó képzés infrastrukturális feltételei.....	24
1.5. A képzési létszám és kapacitás	27
2. A képzési folyamat és eredményei.....	28
2.1. Tananyagfejlesztés.....	28
2.2. Gyakorlati képzés.....	29
2.3. Hallgatói felkészítés, tehetséggondozás	30
2.4. Értékelés és ellenőrzés.....	32
2.5. Az előírt kompetenciák elsajátíttatása	36
2.6. A képzés eredményessége, a hallgatói létszámadatok.....	43
3. Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés rendszere és eredményei	47
3.1. A szak „gazdája”, menedzselése.....	47
3.2. Belső, rendszeres minőségbiztosítás	48
3.3. Diplomás pályakövető rendszer (DPR)	51
3.4. Intézkedések, reakciók	52
4. C-SWOT analízis.....	53
5. Szakmaspecifikus szempontok	55

ADATLAP

1. A szakon képzést folytató felsőoktatási intézmény neve
Debreceni Református Hittudományi Egyetem
A felsőoktatási intézményben a képzésért közvetlenül felelős szervezeti egység
Teológiai Intézet
2. A folyó képzések helye(i) (székhely, telephely, külföld) és címe(i)
4026 Debrecen, Kálvin tér 16.
3. A szak megnevezése
a vonatkozó KKK szerint: teológia
más elnevezés/felekezeti meghatározás ¹ : református teológia
4. Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése (a vonatkozó KKK szerint)
okleveles református teológus / okleveles református teológus-lelkész
5. Az indított szakirány(ok) megnevezése
lelkész
A szak KKK-jában nem nevesített szakirány(ok)

6. Az indított képzési formák (a megfelelők aláhúzendők!)
<u>teljes idejű (nappali)</u> , részidejű (levelező, esti), távoktatásos (t), székhelyen kívüli (szhk)
idegen nyelven is: <u>nem</u> , angol, német, francia, orosz, ...
csak idegen nyelven: <u>nem</u> , angol, német, francia, orosz, ...
7. A képzési idő ²
10/12 félév , az oklevél megszerzéséhez 300/360 kredit szükséges (a vonatkozó KKK szerint)
felkínált tanórák (kontaktórák) száma az összóraszámon (összes hallgatói tanulmányi munkaidőn) belül
teljes idejű (nappali) munkarend ³ : 2700/3300
részidejű (levelező, esti) munkarend ⁴ : -
a szakmai gyakorlat - ha van - időtartama és jellege:
2 félév gyülekezeti gyakorlat + 7*40 óra évközi/nyári gyakorlat
8. A képzés karaktere: ⁵
teológia szak: 61,2 kredit% elméleti jellegű ismeretátadás: elméletorientált
teológia szak – lelkész szakirány: 53,2 kredit%: elméleti jellegű ismeretátadás: kiegyensúlyozott
9. A szak indításának időpontja: 2006.08.01
10. A (jelenlegi) szakfelelős oktató megnevezése (beosztása, tudományos fokozata) és aláírása
Dr. Baráth Béla Levente, PhD, egyetemi tanár

¹ A vonatkozó KKK A képzés szempontjából lényeges más rendelkezések bekezdésében rögzített felhatalmazás alapján.

² A nappali, esti, levelező munkarend szerinti képzés tanóraszámait külön-külön kell megadni.

³ Az Nftv. 17. § (1) bekezdése a teljes idejű képzésnél félévenként legalább kettőszáz tanórát határoz meg.

⁴ Az Nftv. 17. § (3) bekezdése értelmében a teljes idejű képzés tanóráinak legalább harminc, legfeljebb ötven százaléka lehet.

⁵ Az egyes tantárgyak, ismeretkörök „képzési karakterét” (kredit%) lásd a tantárgyleírásokban.

1. A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

1.1. A képzés aktuális tanterve (az óra és vizsgaterv táblázatos összegzése)

tantárgyak - a vonatkozó KKK-ban meghatározott ismeretkörök alapján tantárgyfelelősök	félévek												tantárgy kreditértéke ⁶	számonkérés (koll / gyj / egyéb ⁷)
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.		
	tanóraszám (heti, ill. féléves), tanórátípus (ea / sz / gy / konz)													
Az alapozó ismeretek ismeretkörei, tantárgyai														
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak														
1. Héber nyelv [1, 2, 3] Dr. Kustár Zoltán	5/75 gy	5/75 gy	2/30 gy										5+5+2	gyj, gyj, gyj
2. Görög nyelv [1, 2, 3] Dr. Peres Imre	5/75 gy	5/75 gy	2/30 gy										5+5+2	gyj, gyj, gyj
3. Bibliaismeret [1, 2] Dr. Hodossy-Takács Előd	4/60 ea	4/60 ea											5+5	koll, koll
4. Beszédművelés és retorika [1, 2] Dr. Hodossi Sándor	1/15 gy	1/15 gy											1+1	gyj, gyj
5. Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció Dr. Gaál Sándor								2/30 gy					2	gyj
6. Felekezetismeret [1] Dr. Gonda László		2/30 ea											3	koll
7. Hitvallásismeret [1, 2] Dr. Bölcskei Gusztáv	2/30 ea	2/30 ea											3+3	koll, koll
8. Teológiai enciklopédia Dr. Kovács Ábrahám	2/30 ea												3	koll
9. Egészségtan Dr. Nagy Zoltán			2/30 gy										2	gyj

⁶ Egy sorba írt több féléves tantárgynál a sorra kerülés rendjében megadva (pl: 3; 2, illetve koll; gyj)

⁷ Pl. évközi beszámoló

alapozó ismeretek összesen	16/240 ea 30/450 gy											52	6 koll 10 gj	
szakmai törzsanyag ismeretkörei, tantárgyai														
Az újszövetségi iratok exegézise ismeretkör – felelőse: Dr. Peres Imre														
1. Újszövetségi bevezetés [1, 2] <i>Dr. Peres Imre</i>			2/30 ea	2/30 ea									2+2	koll, koll
2. Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3] <i>Dr. Peres Imre</i>			2/30 ea	2/30 ea	2/30 ea								2+3+3	koll, koll, koll
összesen	10/150 ea											12	5 koll	
A református istentisztelet ismeretkör – felelőse: Dr. Fekete Károly														
1. Homiletika [2] <i>Dr. Fekete Károly</i>						2/30 ea							2	koll
2. Liturgia [1] <i>Dr. Fekete Károly</i>			2/30 ea										2	koll
összesen	4/60 ea											4	2 koll	
Az egyház életrendje ismeretkör – felelőse: Dr. Gaál Sándor														
1. Egyházismeret <i>Dr. Gaál Sándor</i>	2/30 ea												3	koll
összesen	2/30 ea											3	1 koll	
Gyülekezeti éneklés ismeretkör – felelőse: Dr. Arany János														
1. Egyházi ének [1, 2, 3, 4] <i>Dr. Arany János Gábor</i>			2/30 ea	2/30 ea	2/30 ea	2/30 ea							1+1+1+1	koll, koll koll, koll
összesen	8/120 ea											4	4 koll	
Felkészítés a nevelői munka gyakorlatára ismeretkör – felelőse: Dr. Hodossi Sándor														
1. Valláspedagógia és -lélektan <i>Dr. Hodossi Sándor</i>						2/30 ea							3	koll
összesen	2/30 ea											3	1 koll	
Alapvető és materiális etika ismeretkör – felelőse: Dr. Fazakas Sándor														

1. Etika prolegomena <i>Dr. Fazakas Sándor</i>														3	koll						
2. Etika [1, 2] <i>Dr. Fazakas Sándor</i>									2/30 ea	2/30 ea				4+4	koll, koll						
összesen	6/90 ea												11	3 koll							
Alkalmazott teológiai etika ismeretkör – felelőse: Dr. Fazakas Sándor																					
1. Vallás- és egyházzociológia <i>Dr. Fazakas Sándor</i>														2/30 ea	3	koll					
összesen	2/30 ea												3	1 koll							
Ismeretkör: Egyház és társadalom a modern korban ismeretkör – felelőse: Dr. Baráth Béla Levente																					
1. XIX–XX. századi egyháztörténet [1, 2] <i>Dr. Baráth Béla Levente</i>														2/30 ea	2/30 ea	2+3	koll, koll				
2. Egyházjog <i>Dr. Baráth Béla Levente</i>															2/30 ea	2	koll				
összesen	6/90 ea												7	3 koll							
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak																					
1. Exegetikai alpdolgozat <i>Dr. Kustár Zoltán</i>															2/30 gy	5	gyj				
2. Ószövetségi bevezetés [1, 2] <i>Dr. Kustár Zoltán</i>															2/30 ea	2/30 ea	2+2	koll, koll			
3. Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3] <i>Dr. Kustár Zoltán.</i>															2/30 ea	2/30 ea	2/30 ea	3+3+3	koll, koll, koll		
4. Vallástörténet <i>Dr. Hodossy-Takács Előd</i>															2/30 ea			3	koll		
5. Újszövetségi bibliai teológia [1, 2] <i>Dr. Kókai-Nagy Viktor</i>																		2/30 ea	2/30 ea	3+3	koll, koll
6. Ószövetségi bibliai teológia [1, 2] <i>Dr. Hodossy-Takács Elő</i>																		2/30 ea	2/30 ea	3+3	koll, koll
7. Bibliai kortörténet [1, 2] <i>Dr. Hodossy-Takács Elő</i>																	2/30 ea	2/30 ea		2+2	koll, koll

8. Exegetikai módszertan <i>Dr. Németh Áron</i>				2/30 gy									4	gyj
9. Biblikus szigorlat <i>Dr. Kustár Zoltán</i>						0							3	szig
11. Felekezetiismeret [2] <i>Dr. Gonda László</i>				2/30 ea									2	koll
11. Missziológia [1, 2] <i>Dr. Gonda László</i>							2/30 ea	2/30 ea					3+3	koll, koll
12. Romológia [1, 2] <i>Szabóné dr. Kármán Judit</i>			2/30 gy	2/30 ea									2+2	gyj, koll
13. Gyülekezeti és gyűjteményi gyakorlat [1, 2] <i>Dr. Gaál Sándor</i>			40 óra gyak.		40 óra gyak.								0+0	aláírás, aláírás
14. Latin nyelv [1, 2, 3] <i>Dr. Mikó Gyula</i>			2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy								2+2+2	gyj, gyj, gyj
15. Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3] <i>Dr. Kovács Ábrahám</i>							2/30 gy	0		0			3+3+3	gyj, gyj, gyj
16. Rendszeres teológiai szigorlat <i>Dr. Bölcskei Gusztáv</i>										0			3	szig
17. Egyháztörténet szigorlat <i>Dr. Baráth Béla Levente</i>								0					3	szig
18. Filozófiatörténet <i>Dr. Bölcskei Gusztáv</i>					2/30 ea								2	koll
19. Korai dogmatörténet <i>Dr. Kovács Ábrahám</i>					2/30 ea								3	koll
20. Dogmatika [1, 2] <i>Dr. Bölcskei Gusztáv</i>							3/45 ea	3/45 ea					4+4	koll, koll
21. Etikatörténet <i>Dr. Kovács Krisztián</i>						2/30 ea							4	koll
22. Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2] <i>Dr. Hörcsik Richárd</i>			2/30 ea	2/30ea									2+2	koll, koll
23. A felvilágosodás korának egyháztörténete <i>Dr. Baráth Béla Levente</i>							2/30 ea						3	koll
24. Beszédművelés és retorika [3] <i>Dr. Hodossi Sándor</i>			2/30 gy										2	gyj

25. Kora újkori egyháztörténet [1, 2] <i>Dr. Baráth Béla Levente</i>					2/30 ea	2/30 ea							3+3	koll, koll
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt szakmai törzsanyaghoz tartozó tantárgyak összesen	54/810 ea 16/240 gy 80 óra gyakorlat												109	26 koll, 10 gyj, 3 szig, 2 aláírás
szakmai törzsanyag összesen	94/1410 ea 16/240 gy 80 óra gyakorlat												156	46 koll, 10 gyj, 3 szig, 2 aláírás

differenciált szakmai ismeretek

lelkész szakirány – felelőse: **Dr. Fekete Károly**

A református istentisztelet ismeretkör – felelőse: Dr. Fekete Károly

1. Homiletika [1] <i>Dr. Fekete Károly.</i>					2/30 ea								3	koll
2. Homiletikai gyakorlat <i>Dr. Fekete Károly</i>						2/30 gy							2	gyj
3. Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3] <i>Dr. Fekete Károly</i>								2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy			1+1+1	gyj, gyj, gyj
4. Liturgia [2] <i>Dr. Fekete Károly</i>				2/30 ea									2	koll
összesen	4/60 ea 8/120 gy												10	2 koll, 4 gyj

Az egyház életrendje ismeretkör – felelőse: Dr. Gaál Sándor

1. Gyülekezetépítés [1, 2] <i>Dr. Gaál Sándor</i>									2/30 ea	2/30 ea			2+2	koll, koll
összesen	4/60 ea												4	2 koll

Pasztorálpaszichológia ismeretkör – felelőse: Dr. Bodó Sára Anna

1. Poimenika [1, 2] <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>									2/30 ea	2/30 ea			3+3	koll, koll
összesen	4/60 ea												6	2 koll

Keresztyén nevelés ismeretkör – felelőse: Dr. Bodó Sára Anna

Bevezetés a gyakorlati teológiába <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>	3/45 gy												2	gyj	
Katechetika [1, 2] <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>							2/30 ea	2/30 ea					3+3	koll, koll	
összesen							4/60 ea 3/45 gy						8	2 koll, 1 gyj	
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak															
1. Kápláni szigorlat <i>Dr. Baráth Béla Levente</i>													0	4	szig
2. Vizsga-istentisztelet <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>													0	4	szig
3. Diakónika <i>Dr. Gaál Sándor</i>													2/30 ea	2	koll
4. Pasztorációs munka cigányok/romák között <i>Szabóné dr. Kármán Judit</i>						1/15 ea	1/15 gy							2	gyj
5. Segédlelkészi gyülekezeti munka [1, 2] <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>												2/30 gyak	2/30 gyak	6+5	gyj, gyj
6. Segédlelkészi hittanóra [1, 2] <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>												2/30 gyak	2/30 gyak	6+5	gyj, gyj
7. Segédlelkészi igehirdetés [1, 2] <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>												2/30 gyak	2/30 gyak	6+5	gyj, gyj
8. Segédlelkészi kazuális igehirdetés [1, 2] <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>												2/30 gyak	2/30 gyak	5+5	gyj, gyj
9. Segédlelkészi konzultáció [1, 2] <i>Dr. BodóSára Anna.</i>												2/30 gyak	2/30 gyak	4+4	gyj, gyj
10. Gyülekezeti gyermek- és ifjúsági gyakorlat [1, 2] <i>Dr. Gaál Sándor</i>			40 óra gyak.		40 óra gyak.									0+0	aláírás, aláírás
11. Ifjúsági rendezvény-segítői gyakorlat <i>Dr. Gaál Sándor</i>								40 óra gyak.						0	aláírás
12. Diakóniai gyakorlat [1, 2] <i>Dr. Gaál Sándor</i>									40 óra gyak. + 40 óra gyak.					0+0	aláírás, aláírás

összesen	3/45 ea 21/315 gy 200 óra gyak											63	1 koll, 11 gyj, 2 szig, 5 aláírás.	
szakirány összesen	19/285 ea 32/480 gy 200 óra gyak											91	9 koll, 16 gyj, 2 szig, 5 aláírás	
szakdolgozat														
összesen										3 konz.	3 konz.		8+8	beszámoló záróvizsga
idegen nyelv														
összesen	2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy										2+2+2	gyj, gyj, gyj
testnevelés														
összesen	2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy										0+0+0	aláírás, aláírás, aláírás
kötelezően választható tantárgyak: Teológia szak														
összesen		2/30	2/30	4/60	4/60	2/30	4/60	2/30	4/60	4/60			42	7 koll, 7 gyj
kötelezően választható tantárgyak: Lelkész szakirány														
összesen			2/30	4/60		2/30	2/30	2/30		2/30			21	3 koll, 4 gyj
szabadon választható tantárgyak (az adott szak KKK-ja szerint, legalább az összkreditek 5%-a⁸): Teológia szak														
<p>a választás biztosítása⁹, a felvétel lehetőségei, gyakorlata¹⁰ a szakon: Szabadon választható tantárgy olyan a DRHE bármely szakán vagy amennyiben azt a DRHE befogadja – bármely más felsőoktatási intézményben teljesítendő tantárgy, amelynek elvégzése a végbizonyítvány megszerzéséhez nem kötelező, de kreditértéken a mentatantervben meghatározott modul mértékéig beszámítandó. A tantárgyi követelmény részben, összesen legfeljebb 8 kredit értékben önkéntes tevékenységgel is teljesíthető, amely kredittel való értékelése az Intézményi közösségi munka 1-4. tantárgy keretében történik.</p> <p>A hallgató a szabadon választható tárgyakat az adott félévi tantárgykínálatból a Neptun egységes tanulmányi rendszeren keresztül veheti fel.</p>														

⁸ **Nftv. 49. § (2)** A hallgató részére biztosítani kell, hogy tanulmányai során az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százalékáig, az intézmény szervezeti és működési szabályzata alapján szabadon választható tárgyakat vehessen fel - vagy e tárgyak helyett teljesíthető önkéntes tevékenységben vehessen részt -, továbbá az összes kreditet legalább húsz százalékkal meghaladó kreditértékű tantárgy közül választhasson. ***A szabadon választhatók köre (MAB-értelmezés szerint): pl. 180 kredites képzésnél legalább 36 kreditnyi tantárgy-választék (20%) felkínálása.

⁹ **Nftv. vhr. 87/2015 54. § (2)** ... Szabadon választható tantárgy esetében a felsőoktatási intézmény nem korlátozhatja a hallgató választását a felsőoktatási intézmények által meghirdetett tantárgyak körében.

¹⁰ A szabadon választhatók felvételéhez a tantervben az előírt mértékben (lehetőleg egyenletes elosztásban) „szabad helyet” kell hagyni. A kurzusok felsorolása nem szükséges, ill. opcionális: megadhatók pl. meghatározott kör*** tárgyainak teljes felsorolásával, vagy – jelezve, hogy ezen belüli kínálatról van szó – az elsősorban javasolt tárgyak megadásával. Az előírt összkredit-számnak (**180, 180+30, vagy 240**) a kötelezőkkel (kurzusok, gyakorlatok, szakdolgozat készítés, szakmai gyakorlat), a választhatókból a választandókkal, és az előírt mértékű szabadon választhatókkal együtt kell teljesülnie.

összesen		2/30	4/60	4/60				2/30	2/30	6/90			28	5 koll, 5 gyj	
szabadon választható tantárgyak: Lelkész szakirány															
összesen		4/60	2/30	2/30			2/30		2/30				18	3 koll, 3 gyj	
összes óraszám a szakon	25/375	27/405	32/480	26/390	24/360	18/270	19/285	17/255	14/210	14/210				216/3240	
összes óraszám a szakirányon	28/420	27/405	30/450	26/390	24/360	20/300	21/315	19/285	14/210	14/210				243/2645	
szakmai gyakorlat															
	0 kredit értékben ld. szakmai törzsanyag (gyak)														
szakmai gyakorlat lelkész szakirány															
	51 kredit értékben ld. differenciált szakmai ismeretek (gyak)														
A Teológia szakon összesen	122/1830 ea, 58/870 gy, 3 szig												300 kr	64 koll, 3 szig 32 gyj	
A szakirányon összesen	25/375 ea, 39/585 gy, 2 szig												360 kr	15 koll, 2 szig 27 gyj	
Teológia szak, lelkész szakirány összesen:	135/2025 ea, 85/1275 gy, 5 szig													67 koll, 5 szig, 47 gyj	

1.2. A képzés személyi feltételei

A szakfelelős és a szakirány / specializáció felelősök

Felelősök neve és a felelősségi típus <i>szf: szakfelelős, szif: szakirányfelelős a szakiránya megadásával</i>		tud. fokozat / cím (PhD/DLA/ CSc/ DSc/akad.)	munkakör (e/f tan/ e/f doc.)	FOI-hez tartozás és munkaviszony típusa (AT, AR, AE)	más vállalt szakfelelősség <i>(pl. M, tM)</i> /szakirány-felelősség (szif esetében pl. B/M)	az ismeretanyag összkredit-értéke amelyeknek felelőse a szakon / összesen az <i>intézményben</i>
Dr. Baráth Béla Levente	szf	PhD	egyetemi tanár	AT		28/32
Dr. Fekete Károly <i>lelkész szakirány</i>	szif	PhD	egyetemi tanár	AT		12/12

Az oktatói kör: Tantárgylista – tantárgyak felelősei, oktatói

a képzés tanterv szerinti ismeretkörei / tantárgyai	a képzés oktatói – felelősök és további bevont oktatók						
	Oktató neve (több oktató esetén, valamennyi oktató feltüntetése mellett a tantárgy blokkjában a tantárgy felelőse legyen az első helyen)	tud. fok. / cím (PhD/ DLA/ CSc/ DSc/ akad.)	munkakör (ts. / adj./ mo./ e/f doc./ e/f tan./ tud. mts./ egyéb)	FOI-hez tartozás és munkaviszony típusa (AT/AR/AE/V)	részvétel (részben vagy egészben)		az ismeretanyag összkreditérték e amelyeknek felelőse a szakon / összesen az <i>intézményben</i>
					elméleti I/N	gyak.-i I/N	
Az alapozó ismeretek ismeretkörei, tantárgyai - oktatói							
Héber nyelv [1, 2, 3]	Dr. Kustár Zoltán	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	N	I	25/25
	Dr. Németh Áron	PhD	adjunktus	AT	N	I	13/21
Görög nyelv [1, 2, 3]	Dr. Peres Imre	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	N	I	24/24
	Balog Margit	-	nyelvtanár	AT	N	I	0/0
Bibliaismeret [1, 2]	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	23/25
Beszédművelés és retorika [1, 2]	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	7/28
Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció	Dr. Gaál Sándor	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	11/15
Felekezetiismeret [1]	Dr. Gonda László	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	14/21
Hitvallásismeret [1, 2]	Dr. Bölcskei Gusztáv	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	16/20

Teológiai enciklopédia	Dr. Kovács Ábrahám	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	15/24
Egészségtan	Dr. Nagy Zoltán	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	2/15
A törzsanyag ismeretkörei, tantárgyai - oktatói							
Az újszövetségi iratok exegézise - az ismeretkör felelőse: Dr. Peres Imre							
Újszövetségi bevezetés [1, 2]	Dr. Peres Imre	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	24/24
	Balog Margit	-	nyelvtanár	AT	I	N	0/0
Újszövetségi írás-magyarázat [1,2, 3]	Dr. Peres Imre	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	24/24
A református istentisztelet - az ismeretkör felelőse: Dr. Fekete Károly							
Homiletika [2]	Dr. Fekete Károly	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	12/12
	Horsai Ede	-	óraadó	AE	I	N	0/0
Liturgika [1]	Dr. Fekete Károly	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	12/12
	Kis Klára	-	tanársegéd	AT	I	N	0/0
Az egyház életrendje - az ismeretkör felelőse: Dr. Gaál Sándor							
Egyházismeret	Dr. Gaál Sándor	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	11/15
Gyülekezeti éneklés - az ismeretkör felelőse: Dr. Arany János							
Egyházi ének [1, 2, 3, 4]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	4/33
Felkészítés a nevelői munka gyakorlatára - az ismeretkör felelőse: Dr. Hodossi Sándor							
Valláspedagógia és -lélektan	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	I	N	7/28
Alapvető és materiális etika - az ismeretkör felelőse: Dr. Fazakas Sándor							
Etika prolegomena	Dr. Fazakas Sándor	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	14/25
Etika [1, 2]	Dr. Fazakas Sándor	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	14/25
Alkalmazott teológiai etika - az ismeretkör felelőse: Dr. Fazakas Sándor							
Vallás- és egyházszociológia	Dr. Fazakas Sándor	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	14/25
Egyház és társadalom a modern korban - az ismeretkör felelőse: Dr. Baráth Béla Levente							
XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	28/32
Egyházjog	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	28/32
	Dr. Molnár Pál		óraadó	V	I	N	0/0
Az ismeretkörön kívüli tárgyak							
Exegetikai	Dr. Kustár Zoltán	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	N	I	25/25

alapszolgozat	Dr. Németh Áron	PhD	adjunktus	AT	N	I	13/21
	Dr. Peres Imre	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	N	I	24/24
Szakdolgozat [1, 2]	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	N	I	28/32
	A szak minden minősített oktatója						
Ószövetségi bevezetés [1, 2]	Dr. Kustár Zoltán	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	25/25
	Dr. Németh Áron	PhD	adjunktus	AT	I	N	13/21
Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]	Dr. Kustár Zoltán	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	25/25
Vallástörténet	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	23/25
Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]	Dr. Kókai-Nagy Viktor	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	6/22
Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	23/25
Bibliai kortörténet [1, 2]	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	23/25
Exegetikai módszertan	Dr. Németh Áron	PhD	adjunktus	AT	N	I	13/21
	Dr. Kustár Zoltán	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	N	I	25/25
	Dr. Peres Imre	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	N	I	24/24
	Balog Margit	---	nyelvtanár	AT	N	I	0/0
Biblikus szigorlat	Dr. Kustár Zoltán	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	25/25
	Dr. Peres Imre	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	24/24
	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	23/25
Felekezetiismeret [2]	Dr. Gonda László	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	14/21
Missziológia [1, 2]	Dr. Gonda László	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	14/21
Romológia [1, 2]	Szabóné dr. Kármán Judit	PhD	főiskolai docens	AT	I	I	6/12
Gyülekezeti és gyűjteményi gyakorlat [1, 2]	Dr. Gaál Sándor	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	11/15

Latin nyelv [1, 2, 3]	Dr. Mikó Gyula	PhD	óraadó	AE	N	I	6/6
Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3]	Dr. Kovács Ábrahám	PhD/habil	egyetemi docens	AT	N	I	15/24
	Dr. Csillag Andrea	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	0/34
	Dr. Gaál-Szabó Péter	PhD/habil	főiskolai tanár	AT	N	I	0/32
	Balog Margit	---	nyelvtanár	AT	N	I	0/0
Rendszeres teológiai szigorlat	Dr. Bölcskei Gusztáv	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	16/20
	Dr. Fazakas Sándor	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	14/25
	Dr. Kovács Ábrahám	PhD/habil	egyetemi docens	AT	-	-	15/24
	Dr. Kovács Krisztián	PhD	adjunktus	AT	-	-	13/24
Egyháztörténet szigorlat (I–XVIII. század)	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	16/32
	Dr. Hörcsik Richárd	CSc/habil	egyetemi tanár	AR	-	-	4/15
	Dr. Bölcskei Gusztáv	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	16/20
Filozófiatörténet	Dr. Bölcskei Gusztáv	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	16/20
	Dr. Kovács Ábrahám	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	15/24
Korai dogmatörténet	Dr. Kovács Ábrahám	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	15/24
Dogmatika [1, 2]	Dr. Bölcskei Gusztáv	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	16/20
Etikatörténet	Dr. Kovács Krisztián	PhD	adjunktus	AT	I	N	13/24
Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]	Dr. Hörcsik Richárd	habil CSc	egyetemi tanár	AR	I	N	4/15
Kora újkori egyháztörténet [1, 2]	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	28/32
	Dr. Hörcsik Richárd	habil CSc	egyetemi tanár	AT	I	N	4/15
A felvilágosodás korának egyháztörténete	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	28/32
A differenciált szakmai ismeretek ismeretkörei, tantárgyai - oktatói							
A református istentisztelet - az ismeretkör felelőse: Dr. Fekete Károly							
Homiletika [1]	Dr. Fekete Károly	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	12/12
	Horsai Ede	---	óraadó	AE	I	N	0/0
Homiletikai gyakor-	Dr. Fekete Károly	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	N	I	12/12

lat	Horsai Ede	---	óraadó	AE	N	I	0/0
Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]	Dr. Fekete Károly	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	N	I	12/12
	Kis Klára	---	tanársegéd	AT	N	I	0/0
Liturgia [2]	Dr. Fekete Károly	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	12/12
	Kis Klára	---	tanársegéd	AT	I	N	0/0
Az egyház életrendje – az ismeretkör felelőse: Dr. Gaál Sándor							
Gyülekezetépítés [1, 2]	Dr. Gaál Sándor	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	11/15
Pasztorálpszichológia – az ismeretkör felelőse: Dr. Bodó Sára Anna							
Poimenika [1, 2]	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	14/36
Keresztyén nevelés – az ismeretkör felelőse: Dr. Bodó Sára Anna							
Bevezetés a gyakorlati teológiába	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	14/36
	Kis Klára	---	tanársegéd	AT	N	I	0/0
Katechetika [1, 2]	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	14/36
Az ismeretkörtől kívüli tárgyak							
Kápláni szigorlat	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	28/32
	érintett tanszékvezetők				-	-	
Vizsga-istentisztelet	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	-	-	14/36
Diakónika	Dr. Gaál Sándor	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	11/15
Pasztorációs munka cigányok/romák között	Szabóné dr. Kármán Judit	PhD	főiskolai docens	AT	I	I	6/12
Segédlelkészi gyülekezeti munka [1, 2]	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	14/36
Segédlelkészi hittanóra [1, 2]	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	14/36
Segédlelkészi igehirdetés [1, 2]	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	14/36
Segédlelkészi kazuális igehirdetés [1, 2]	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	14/36

Segédlelkészi konzultáció [1, 2]	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	14/36
Gyülekezeti gyermek- és ifjúsági gyakorlat [1, 2]	Dr. Gaál Sándor	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	11/15
Ifjúsági rendezvénysegítői gyakorlat	Dr. Gaál Sándor	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	11/15
Diakóniai gyakorlat [1, 2]	Dr. Gaál Sándor	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	11/15
Nyelvi sáv, tantárgyai - oktatói							
Angol/Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]	Kőszeghy Attila/ Dr. Eged Alice	---/PhD	tanársegéd/főiskolai docens	AT/AT	N	I	6/12 6/33
Testnevelés sáv, tantárgyai - oktatói							
Testnevelés [1, 2, 3]	Dr. Pinczés Tamás	PhD	adjunktus	AT	N	I	0/31
Kötelezően választható sáv, tantárgyai - oktatói							
Biblikus sáv 1 [1, 2, 3]	Dr. Németh Áron	PhD	adjunktus	AT	-	-	13/21
	a sáv oktatói						
Biblikus sáv 2 [1, 2, 3, 4]	Dr. Kókai-Nagy Viktor	PhD/habil	egyetemi docens	AT	-	-	6/22
	a sáv oktatói						
Rendszeres sáv 1 [1, 2, 3]	Dr. Kovács Krisztián	PhD	adjunktus	AT	-	-	13/24
	a sáv oktatói						
Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	28/32
	a sáv oktatói						
Gyakorlati sáv [1]	Dr. Gonda László	PhD	egyetemi docens	AT	-	-	14/18
	a sáv oktatói						
Szabadon választható sáv, tantárgyai - oktatói							
Szabadon választható tárgyak 1 [1, 2, 3, 4, 5, 6]	Az intézmény minden oktatója				-	-	
Szabadon választható tárgyak 2 [1, 2, 3, 4]	Az intézmény minden oktatója				-	-	

a szakmai gyakorlat intézményi felelőse	tud. fok. /cím	munkakör	munkaviszony típusa	felelősi „kreditterhelése” a szakon/ az intézményben
Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	14/36
Dr. Gaál Sándor	PhD	egyetemi docens	AT	11/15

Összesítés az oktatói körről

a képzés tantárgyai- nak száma	a képzésben részt vevő összes oktató száma	az összes oktatóból tantárgy- felelős	az oktatók minősítettsége		az oktatók FOI-hez tartozása és munkaviszony típusa		az oktatók munkaköri beosztása					
			PhD/ CSc	DSc/ MTA tag	T+R	E	ts. / adj.	docens		tanár		egyéb
								f.	e.	f.	e.	
55/71	29	23	24	-	26	3	5	5	7	1	7	4

A szak oktatói – beosztás és életkor alapján

beosztás	összes oktató a szakon	oktatók száma születési év szerint					összes oktatóból T (fő)
		1950 előtt	1950-59	1960-69	1970-80	1980 után	
egyetemi tanár	7		3	3	1	-	7
főiskolai tanár	1				1		1
egyetemi docens	7		2	1	4	-	7
főiskolai docens	5		2	3	-	-	5
adjunktus	3		-	-	1	2	3
tanársegéd	2		1	1	-	-	2
doktorandusz							
tud. munkatársak							
egyéb	óraadó	3	2	1	-	-	-
	nyelvtanár	1	1	-	-	-	1
összesen	29		11	9	7	2	

Az oktatói háttér szöveges bemutatása

(*változások, helyzetelemzés, tennivalók*): a szak oktatói (*szakfelelős, szakirányfelelős(ök), tantárgyfelelősök, további oktatók*) szakmai megfelelése, a koreloszlás, tudományos fokozatok/címek száma, aránya

Egyetemünk a legutóbbi akkreditáció óta intézményfejlesztési tervében vállalta a szakfelelős szerepkörének megerősítését. Ennek érdekében bővítettük a szakfelelős kompetenciáit, megemeltük pótlékának mértékét, a beosztás nevesítésre került a Szervezeti és Működési Szabályzatban, a Minőségbiztosítási Szabályzat pedig rögzítette a megerősített jog- és feladatköröket.

A *szakfelelőst* az adott szak képzési programjának és szakmai gyakorlatainak tartalmi és személyi elemeit érintő valamely kérdés megtárgyalása esetén, a Tanulmányi Bizottság és a Szenátus ülésére tanácskozási joggal meg kell hívni.

A szak- és a képzésfelelős minőségbiztosítással kapcsolatos feladatai a felelősségi körükbe tartozó

szak, képzés és szakirány (továbbiakban: képzési program) vonatkozásában:

- a) a KKK teljesülésének és az akkreditációs követelményeinek való folyamatos megfelelés felügyelete, javaslattétel a képzési program fejlesztésére,
- b) a szakmai gyakorlólhelyek és a felkért gyakorlatvezetők előzetes szakmai véleményezése,
- c) a felkért külső óraadók személyének előzetes szakmai véleményezése,
- d) a mintatanterv, képzési program módosítására vonatkozó indítványok előzetes véleményezése, felkérés szerint annak előkészítése,
- e) a tanulmányi tájékoztató anyagának, az intézményi tájékoztatók, brossúrák, honlap-oldalak adott szakra vonatkozó leírásainak folyamatos korszerűsítése, módosításuk kezdeményezése,
- f) a KKK-ban előírt szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmények felmérésében a minőségügyi referens munkájának támogatása,
- g) a szakot népszerűsítő kampányokban, kiszállásokban, nyílt napokon való részvétel,
- h) az elégedettségi felméréseknek az adott szak vonatkozásában történő, összegző kiértékelése,
- i) a szakjelentés összeállítása és beterjesztése.

A szakmai gyakorlólhelyek, valamint a szakoktatók kiválasztása során az intézetvezető köteles előzetesen kikérni a szakfelelős állásfoglalását.

A szakfelelős az adott képzési program szakirányát (is) érintő kérdésekben egyeztetni köteles a szakirány-felelőssel.

A szak és a szakirány minden tantárgyához tartozik *tantárgyfelelős*, akinek a tantárgy fejlesztésének, oktatásának közvetlen szakmai felügyelete, a tantárgyi program folyamatos tartalmi és módszertani korszerűsítése, új képzési program esetén a tantárgyi programok, tantárgyleírások kidolgozása a feladata. A tantárgyfelelősnek eleget kell tennie a MAB által támasztott követelményeknek, valamint a DRHE Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzített szakmai előírásoknak. (lásd: Minőségbiztosítási Szabályzat)

A tantárgyfelelős az általa felügyelt tantárgy oktatása és/vagy számonkérése során szerzett személyes tapasztalatai, az adott tantárgy oktatóinak véleménye, a hallgatói elégedettségi felmérések ismerete, az adott tantárgy vizsgaeredményeiről készített kimutatások ismeretében, valamint az adott tudományterületen elért legújabb eredmények és elérhető szakirodalom fényében folyamatosan felülvizsgálja az adott tantárgy tantárgyleírását, és szükség szerint korszerűsíti azt. Amennyiben a tantárgyfejlesztés a tanterv módosításával valósítható csak meg (heti óraszám-, illetve kreditoptimalizálás), kezdeményezi a szakfelelősnél a tanterv módosítását. Tantárgyfejlesztésre valamennyi tantárgy esetében legalább ötévente egyszer sort kell keríteni.

A tantárgy oktatásába bevont minden további oktató felelős a tantárgyleírásban megfogalmazott program szakmai megvalósításáért. A tantárgyfelelős által elkészített tantárgyleírás alapján a meghirdetett félévi kurzusokhoz kurzusleírást (Neptun: tárgytematika) készít, és annak alapján elvégzi a tantárgy oktatását és számonkérését. Tapasztalatairól visszajelzéssel él a tantárgyfelelős felé (ha nem azonos vele), és kezdeményezi annak módosítását. A tárgytematikát a meghirdetést követően az adott félév vonatkozásában nem lehet módosítani.

Az oktatói korfa arányosítása a legutóbbi akkreditáció óta készült intézményfejlesztési tervünk egyik fontos vállalása volt. Intézményi szinten itt jelentős eredményeket értünk el: 2014-ben a teljes oktatói kar átlagéletkora 51 év volt, és ez 2018-ra csak 52 évre emelkedett. Az 55 év alattiak aránya 2014-ben még 61%, 2018-ban már 63% volt. 2014 óta a teológia szak több vezető oktatója is nyugdíjba vonult (dr. Gaál Botond, dr. Marjovszky Tibor, dr. Molnár János).

A DRHE más szakjaihoz hasonlóan, a teológia szak képzési rendjébe is bevezetésre kerültek a romológiai képzés tantárgyai. Az intézeti struktúra átalakítása során a Teológiai Intézet két tanszékekkel: a Romológiai és az Egyházzenei Tanszékekkel bővült.

Továbbra is fontos fejlesztési cél volt a minősített oktatók számarányának növelése, valamint új munkatársak beállítása a túlterhelt tanszékekre. PhD fokozatot szerzett Németh Áron és Kovács Krisztián, habilitációs vizsgát tett dr. Gaál-Szabó Péter. Új oktatók felvételére is sor került, a Gyakorlati Teológiai Tanszéken Kis Klára tanársegéd, a Romológiai Tanszéken pedig Szabóné dr. Kármán Judit docens, az

Egyházzenei Tanszéken dr. Arany János docens és Sárosi Dániel tanársegéd személyében. Az előléptetések között a szakfelelős dr. Baráth Béla Levente egyetemi tanári, dr. Gaál-Szabó Péter főiskolai tanári, dr. Németh Áron és dr. Kovács Krisztián adjunktusi kinevezését lehet említeni.

A képzésben jelenleg részt vevő 29 oktató közül 24 fő rendelkezik PhD fokozattal, 8 fő habilitációval. Ez mind az oktatók, mind a PhD fokozattal rendelkezők számában (25/21) meghaladja az előző szakjelentésben rögzítetteket. Az utóbbi 5 év alatt oktatóink között tehát növekedett a tudományos fokozattal rendelkezők számaránya, ami messze meghaladja a mesterképzési szakok indításához és működtetéséhez előírt minimum-követelményt. Az oktatók koreloszlása felhívja ugyanakkor a figyelmet az egyetemi tanári előléptetések, valamint az oktatói utánpótlás fontosságára.

Minden főállású oktató a jogszabályi előírás alapján „kizárólagossági nyilatkozatot” ad arról, hogy akkreditációs és finanszírozási szempontból intézményünkben vehető tekintetbe.

A szakfelelős és a szakirány-felelős egyetemi tanár. Mindketten a hittudomány területén szakmai referenciával és többéves gyakorlattal bírnak. A tantárgyfelelős oktatók minősítéssel, a tudományágban bizonyított tudományos eredményekkel, publikációkkal rendelkeznek. Az egyetem Minőségbiztosítási szabályzat 28. § külön rendelkezik az oktatói munka minőségbiztosításának folyamatosságáról: (https://www.drhe.hu/sites/default/files/content/page/82/minosegbiztositasi_sz_-_1-4_sz._modositassal_-_2019_februar_19_1.pdf)

Fenti táblázat csak a kötelező tárgyak oktatóit foglalja magában. Eseti (egy félévre szóló) megbízással további oktatókat is foglalkoztat intézményünk a szabadon választható tantárgyak oktatására (pl. harmónium, orgona, jelnyelvi tolmácsolás).

1.3. A szakon folyó képzés tudományos háttere

A szak tudományágában országosan elismert szakmai tudományos (alkotói, K+F, művészeti) műhely(ek), fontosabb publikációs, pályázati és együttműködési eredményeik (max. 2 oldal terjedelemben)

A teológia szak esetében a DRHE hittudományi Doktori Iskolájában, az egyetem hittudományi tanszékeihez kapcsolódó kutatóintézetekben, illetve kiadványaink szerkesztőségeiben folyó kutató, alkotó munka jelentik a szakon folyó képzés közvetlen tudományos hátterét meghatározó műhelyeket.

A Doktori Iskola (DI) keretein belül folyó szakmai munkára és eredményekre vonatkozó információk (oktatók, hallgatók, doktori témakiírások, doktori disszertációk, doktori és habilitációs eljárások időpontjai) folyamatosan frissített módon elérhetőek a DRHE doktori iskolája, illetve az Országos Doktori Tanács (<http://www.doktori.hu>) honlapjáról. A DRHE „Orando et laborando” címmel megjelentetett évkönyve tanévi bontásban folyamatosan közli a DI vezetőjének a DI működéséről szóló jelentését.

Egyetemünk kiadói tevékenységével is elő kívánja segíteni a hittudományokhoz kapcsolódó K+F+I tevékenységet. Ennek érdekében *Studia. Debreceni teológiai tanulmányok* címmel szakfolyóiratot, és *Acta. Debreceni teológiai tanulmányok* címmel egy könyvsorozatot működtet. Hasonló okból részt vállal értékes szaktanulmányok és egyetemi tankönyvek/jegyzetek kiadásában is.

Az *Acta. Debreceni teológiai tanulmányok* című sorozat köteteit egységes formai és szerkesztési szempontokat követve jelentetjük meg. Az utóbbi években a következő tanulmányköteteink, illetve szakmonográfiáink láttak így napvilágot:

- Károly Fekete – Zoltán Kustár (ed.): Commitment, belief, knowledge. Celebratory volume on the occasion of the 475th anniversary of the Debrecen Reformed Theological University, 2014.
- Baráth Béla Levente (szerk.): Hittel és humorral. Tanulmánykötet a 60 éves Hörcsik Richárd születésnapjára, 2015.
- Bölcskei Gusztáv: Krisztus világossága. Tanulmányok, igehirdetések, meditációk (szerk.: Kustár Zoltán – Kovács Krisztián), 2017.
- Dr. Lenkeyné dr. Semsey Klára: Jakab és Filemon levelének magyarázata, 2017.

- Kustár Zoltán – Németh Áron (szerk.): Az Ószövetség és a reformáció. Tanulmányok a héber nyelvű Ószövetség és a protestantizmus kapcsolatának múltjából és jelenéből, 2018.
- Pótor Áron: Czegléd Sándor teológiai munkásságának alapvonásai, 2018.
- Baráth Béla Levente – Fekete Károly – Kis Klára (szerk.): Ösztönző lelkiség. Tanulmányok Bodó Sára 60. születésnapja alkalmából, 2019.

Az egyetemi évkönyvek összesített publikációs adatai alapján, a szak oktatói karának törzsét jelentő Teológiai Intézet munkatársai a 2013 és 2018 közötti naptári években 501 publikációt jelentettek meg (ez oktatónként átlagosan 4,00 publikáció/évet jelent). Ebből az össz-publikációs számból 108 (évente 12–22 között) volt az idegen nyelvű publikációk száma. A szak oktatói idegen nyelvű – jellemzően angol és német – tanulmányaikkal folyamatosan törekedtek eredményeiket nemzetközi szakmai körökben is bemutatni. A teológiai kar oktatói folyamatosan és aktívan vesznek részt nemzetközi szakmai együttműködési fórumok munkájában.

A szakon folyó képzés szempontjából is jelentős további oktatói publikációk közül kiemelhetők még a következők:

- Baráth Béla Levente (szerk; lekt; bev.): Az I. világháború református tábori lelkészeire, tanáira és diákjaira emlékezve. Tanulmányok, Debrecen: DRHE - D. Dr. Harsányi András Alapítvány, 2014 (A D. Dr. Harsányi András Alapítvány kiadványai 17), ISSN 1587-2424, ISBN 978-963-12-1700-1.
- Baráth Béla Levente: „Földbegyökerezés és égbe fogózás...” A Tiszántúli Református Egyházkerület története Baltazar Dezső püspöki tevékenységének tükrében (1911–1920), Sárospatak: Hernád Kiadó, 2014. (Nemzet, egyház, művelődés 10), ISSN 1785-6345, ISBN 978-915-801-32-22.
- Fazakas Sándor: „Vétkezünk...” Egyház a történelmi és társadalmi bűnösszefüggések rendszerében, Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2017. (Ad Marginem), ISBN: 978-963-414-284-3.
- Fazakas Sándor (szerk.): A protestáns etika kézikönyve, Kálvin Kiadó – Luther Kiadó, Budapest, 2017, ISBN: 978-963-558-381-2 (Kálvin Kiadó), 978-963-380-107-9 (Luther Kiadó).
- Hodossy-Takács Előd: A túlélés kora. A Bírák könyve magyarázata igehirdetési vázlatokkal, Kálvin Kiadó, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-558-330-0.
- Kovács Ábrahám (szerk.): Világnézetek kihívásai és a protestáns teológia. Budapest; Nagyvárad: L'Harmattan; Partiumi Keresztény Egyetem Sulyok István Teológiai Tudományok Intézete, 2016. (Magyar Protestáns Teológiatörténeti Könyvtár), ISSN 2498-6941, ISBN 978-963-414-129-7.
- Kustár Zoltán: A protestáns revideált újfordítású Biblia (RÚF 2014) ószövetségi részében végzett módosítások: elvek, eredmények, tartalmi indoklások, Debrecen, DRHE, 2017 (A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Ószövetségi Tanszékének Tanulmányi Füzetek 7), ISBN: 978-963-8429-9-26, ISSN: 1786-0814.
- Németh Áron: „Királyok zsoltára, zsoltárok királya”: A 72. zsoltár előállása és teológiája a zsoltárok könyve redakciójának tükrében, Kolozsvár, Exit Kiadó, 2018, ISBN: 978-973-7803-69-6.
- Peres Imre: Pál apostol túlvilági látomásai. A 2Korinthus 5 és 12 exegézise, Debrecen, DRHE, 2016 (Patmosz Könyvtár 2), ISSN 2063-5052, ISBN 978-963-8429-90-2.
- Peres Imre – Németh Áron (szerk.): Az ókori keresztyén világ (IV.). Az újszövetségi eszkatológia szimbólumvilága, Debrecen, DRHE–Patmosz, 2018 (Patmosz Könyvtár 6), ISBN: 978-615-5853-06-7, ISSN: 2063-5052.
- Szabóné dr. Kármán Judit: A magyarországi cigányság I. (cigányok és romák), Budapest, Semmelweis Kiadó, 2016, ISBN: 978-963-331-394-7.

2018-tól az Egyetemünk elektronikus archívumot működtet. Ezt azzal a céllal hozta létre és tartja fenn, hogy

- a) elősegítse az egyetemünkön folyó tudományos tevékenység feltárását, összegyűjtését, megőrzését és reprezentálását, ide értve a projektek során keletkező műveket is,
- b) az intézményünkben keletkező tudományos publikációk és kutatási eredmények elérhetőségét hosszútávon biztosítsa, a megfelelő szerzői és egyéb jogi szabályozások figyelembevételével,

c) a nyilvánosság növelésével közvetítse kutatási eredményeinket a hazai és a nemzetközi tudományos élet felé.

Kutatási infrastruktúránk további meghatározó elemei a kutatóintézetek, amelyeket egyetemünk a tudományos kutatás segítése, illetve időszerű és kiemelt témakörök vizsgálata céljából működtet. A kutatóintézetek egy vagy több tanszékhez kapcsolódva, az adott tanszék/tanszékek oktatóinak bevonásával végzik munkájukat: szerveznek konferenciákat, végeznek publikációs tevékenységet, jelentetik meg saját sorozataikat. A teológia szak oktatói munkájához közvetlenül kapcsolódó kutatóintézeteink: Hatvani István Teológiai Kutatóintézet, Katechetikai Központ, Kelet-Közép-Európai Karl Barth Kutatóintézet, Közép-Európai Reformáció és Protestantizmus Történeti Kutatóintézet, Liturgiai Kutatóintézet, Missio et Oikodome – Missziológia és Ökumenika Kutatóintézet, Patmosz Biblia Tudományok Kutatóintézete, Sepphoris Bibliai Régészeti és Posztbiblikus Zsidó Irodalmi Kutatóintézet, Szociáletikai Kutatóintézet. A kutatóintézetek működésének rendjét külön szabályzatok rögzítik, amelyek egyetemünk Szervezeti és Működési Szabályzatának mellékleteit képezik.

A kutatóintézetek – a Maróthi György Könyvtár letéti könyvtáraiként – kutatóintézeti könyvtárakat építenek. A kutatóintézeti könyvtárak állományának fejlesztését pályázatokból, adományokból és a Teológiai Szakkönyvtár költségvetéséből a kutatóintézetek vezetői végzik; az állományt a Maróthi György Könyvtár olvasószolgálat a könyvtár központi olvasótermében, helyben olvasásra és fénymásolásra adhatja ki.

A szak oktatói számos regionális, országos és nemzetközi szakmai szervezetben, testületben tagok, illetve töltenek be vezetői/vezetőségi megbízatásokat. Egyetemünk külön is büszke arra, hogy a Magyarországi Református Egyház legmagasabb szintű tudományos testületében, a Doktorok Kollégiumának elnökségében, szekció elnökei és titkárai sorában meghatározó szerepet töltenek be hitéleti szakos munkatársaink.

Egyetemünk támogató közreműködése mellett, a szak oktatói eredményes K+F+I pályázati tevékenységet folytattak. Ennek jegyében intézményünk és oktatóink például a következő pályázati alapokból és témakörök kutatására jutottak külső finanszírozási forrásokhoz:

- OTKA: Egyházi emlékek felmérése a Kárpát-medencében,
- NKA/NKFI: Ifj. Dr. Varga Zsigmond mártír teológus nyomában – emléknep szervezésére, konferencia, kiállítás megrendezésére, kiadványok megjelentetésére,
- Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány: „Az I. világháború református tábori lelkészeire és katona teológusaira emlékezve” programsorozat megszervezésére -- dr. Baráth Béla Levente: „Földbe gyökerezés és égbe fogózás...” című kötetnek kiadása,
- EMMI – REB-15-KUT: Protestáns etikai kézikönyv kiadása -- „Az Ószövetség és a Reformáció” Konferencia megszervezése -- „Határmezsgyén. A református egyház a történelmi örökség és a megújulás esélyei között az 1989–90-es rendszerváltást követően” c. kötet megjelentetése – dr. Kovács Krisztián: Házasság és szülők tisztelete a református etika tükrében, publikáció előkészítése és megjelentetése,
- EMMI – RKK: „Teológus Tavasz Konferencia”,
- NTP – HHTDK: Kutatásmódszertani kurzus és intézményi TDK-konferencia a DRHE-n.

Ennek az eredményességnek az alapja oktatóink szakmai elismertsége, hazai és nemzetközi tudománypolitikai beágyazottsága mellett intézményünk jó nemzetközi és regionális partnerkapcsolatai.

A távlatosabb tudományos kutatói utánpótlás biztosítását a hallgatók között újonnan bevezetett mechanizmusokkal és eszközökkel is elő kívánjuk segíteni. Ilyen a tehetséggondozó műhely, amely 2018-ban sikeres akkreditáción esett át, ilyen a 2018 őszi szemeszterétől a gyakorlatban is működő demonstrátori rendszer (ennek szabályzata az egyetemi SzMSz 24. számú melléklete), illetve a legtehetősebb hallgatók támogatása céljával létrehozott rektori TDK-ösztöndíj.

1.4. A szakon folyó képzés infrastrukturális feltételei

Tantermek, előadótermek, laboratóriumok és eszközellátottságuk, műhelyek, gyakorlólhelyek:

Egyetemi épületünket 2014–2017 között felújítottuk, és az egyéb funkciójú helyiségek átalakításával az oktatásra, kutatásra használt felületek arányát jelentősen növelni tudtuk. Irodáink, tantermeink, tanszéki szobáink teljesen megújultak. Megvalósult az épület építészeti, gépészeti, informatikai felújítása, és energiatakarékos hűtési-fűtési, világítási rendszerek kerültek kialakításra. Jelenleg 19, megújított bútorzatú tanteremmel, illetve előadóteremmel rendelkezünk, közöttük 2 informatikai, egy rajz, egy technika és négy ének-zene szaktanteremmel. A tantermek közül 17 interaktív táblával és asztali vagy laptop számítógépekkel van felszerelve, illetve multimédiás elérhetőséggel és hangosítással is rendelkezik, ami lehetővé teszi a korszerű, számítógéppel támogatott oktatást. Az interaktív táblák hatékony felhasználása érdekében az oktatók számára informatikai továbbképzést szerveztünk. Az ének-zene szaktantermekben, illetve egyéb helyiségeinkben 1 hangversenyzongorával, 6 pianóval, 9 harmóniummal, 7 digitális és két sípos orgonával, illetve 15 gitárral rendelkezünk. Három nagyméretű zsebtelefon biztosítja a hallgatók számára lehetőséget a találkozásra, az óráközi pihenésre, felkészülésre; tavasztól ősziig a parkosított, zárt udvarunk szintén közösségi térré alakul. Az elcsendesedésre, a lelki elmélyülésre egy kápolna is a hallgatók, oktatók rendelkezésére áll.

A teológiai hallgatók tudományos előmenetele szempontjából jelentőséggel bír a Tehetségpont iroda létrehozása, a demonstrátori rendszer működtetése, a lelkész szakirány gyakorlati képzése szempontjából a hagyományos istentiszteleti helyszíneként szolgáló díszterem felújítása, illetve az egyetemi kápolna és az egyetemi lelkészszolgálat működését szolgáló helyiségek kialakítása.

Számítástechnikai, oktatástechnikai ellátottság:

Egyetemünkön jelenleg több, mint 200, hálózatba kötött munkaállomás üzemel, 93 regisztrált IP telefon használunk. A publikus és egyetemi informatikai szolgáltatásokat (egyetemi honlap, oktatói weboldalak, elektronikus telefonkönyv, telefonrendszer, elektronikus könyvtári szolgáltatások, WiFi hozzáférés; elektronikus levelezés, eLearning keretrendszer stb.) a Tiszántúli Református Egyházkerület Informatikai Központja által működtetett szerverek biztosítják. Az egyetem épületében belső WiFi hálózatot alakítottunk ki, ezzel mobil internetelérést szolgáltatunk az egyetem teljes területén. A hivatalokban, az intézetekben minden oktatásszervezőnek, ügyintézőnek külön személyi számítógépe van, mindegyik multifunkciós eszközökhöz csatlakoztatva. A legtöbb tanszék saját, nyomtatásra, szkennelésre és fénymásolásra is alkalmas multifunkciós eszközzel rendelkezik.

A hallgatói gépteremek szorgalmi időszakban reggel 8 órától este 20 óráig, vizsgaidőszakban pedig reggel 8 órától délután 16 óráig látogathatók, az eszközök térítésmentesen használhatóak. Az arculattervezés részeként felújítottuk az egyetemi honlapot, amely 2017. szeptember 30-tól már korszerű technológiával, látványos webes felületen és naprakész tartalommal áll rendelkezésre az egyetemünk iránt érdeklődő felhasználók számára is.

Az egyetem számítógépes gépparkját, nyomtató/fénymásoló eszközeit, valamint informatikai infrastruktúráját a gazdaságosabb és hatékonyabb munkavégzés érdekében folyamatosan frissítjük és korszerűsítjük. Csak az elmúlt évben beszerzésre, ill. beállításra került 44 darab asztali és laptop számítógép, 2 darab multifunkciós (nyomtatást, fénymásolást és lapolvasást végző) eszköz, valamint számos egyéb informatikai tárgy. Így jelenleg összesen 210 számítógép (ebből 31 laptop) és közel félszáz multifunkciós eszköz áll rendelkezésünkre. Az Andaházy-Szilágyi Mihály Kollégium teljes felújításával az épület informatikai infrastruktúrája is megújult.

A központi épület felújítása során modern informatikai eszközökkel bővítettük az előadótermeket. Jelenleg 17 interaktív táblával és asztali, ill. laptop számítógépekkel felszerelt multimédiás, hangosítással rendelkező előadó- és szemináriumi termünk van, amelyek lehetővé teszik a korszerű, számítógéppel támogatott oktatást. A Neptun Egységes Tanulmányi Rendszer szolgáltatásait az SDA Informatika Zrt. biztosítja, együttműködési vállalkozói keretszerződés alapján.

Folyamatban van egyetemünk csatlakozása a nemzetközi felsőoktatási WiFi hálózathoz (EduRoam), amely korlátlan forgalmú internetezést tesz lehetővé a hallgatóink, az oktatóink és a dolgozóink számára nem csak a DRHE területén, hanem minden olyan felsőoktatási intézményben, amely rendelkezik EduRoam-tagsággal.

Könyvtári ellátottság; a papíralapú, ill. elektronikusan elérhető fontosabb szakmai folyóiratok, a szak szempontjából fontos szakkönyvek könyvtári, ill. internetes elérhetősége, *a könyvtár ezen adatait tartalmazó honlap címe.*

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Maróthi György Könyvtára intézményünk fontos, az oktatást és kutatást korszerű eszközökkel támogató háttérintézménye, amely az egyetem oktatói és hallgatói számára színvonalas szolgáltatást biztosít. A könyvtár állományának nagysága 130 397 darab könyv, 390 folyóirat, ebből 110 kurrens.

A könyvtár egy központi könyvtár (központi olvasóterem és raktár), kutatóintézeti könyvtárak, tanszéki kutatókönyvtárak és tanszéki letéti könyvtárak hálózatban működik. A hallgatók a központi könyvtárban, részben szabadpolcos rendszerben érik el a szakirodalmat, míg az oktatók a kutatóintézeti, kutató- és letéti könyvtárak révén közvetlenül is hozzáférnek a számukra legfontosabb publikációkhoz. A tanszékeken elhelyezett könyvállományt természetesen a hallgatók is igénybe vehetik; ezzel a lehetőséggel jellemzően a szakdolgozók és a Doktori Iskola hallgatói élnek. A könyvtár éves állománygyarapítási kerete 5 millió forint, felhasználására a tanszékek, illetve kutatóintézetek tesznek a könyvtár vezetőségének javaslatot. A tantárgyleírásokban szereplő szakirodalom fellelhetőségét a könyvtár maga is ellenőrzi, és hiány esetén kezdeményezi annak beszerzését.

Az Elektronikus Információs szolgáltatás Nemzeti Program (EISZ) tagjaként egyetemünk az alábbi adatbázisokra fizet elő: Akadémiai Kiadó Szótárai, Arcanum Digitális Tudománytár, ATLA Religion Database with ATLASerials, Academic Search Complete, JSTOR, amelyek együttesen biztosítják a hozzáférést a szakterületileg releváns nemzetközi folyóiratok jelentős részéhez. Az adatbázisok elérhetősége: <http://marothikonyvtar.drhe.hu/>.

A Debreceni Református Kollégium tagintézményeként a DRHE hallgatói számára a Kollégiumi Nagykönyvtár is rendelkezésre áll. A Nagykönyvtár, amely helyileg is az egyetemmel egy épületben működik, közel 600 000 darabos állományának gyűjtőkörében a hittudományok és annak határterületei kiemelt szerephez jutnak.

A Debreceni Egyetem, intézményünk és a Kollégiumi Nagykönyvtár Debrecenben egységes felsőoktatási adatbázist működtet. Ez azt jelenti, hogy a könyvtárak egy központi elektronikus katalógusba töltik fel adataikat, s keresés esetén az adatbázis automatikusan valamennyi tagintézmény állományában keres. Hallgatóink így azonnal értesülnek arról, ha egy szakkönyv nálunk nem, de a város egy másik könyvtárában fellelhető. Együttműködési megállapodás keretében hallgatóink a Debreceni Egyetem könyvtárait saját hallgatóikkal azonos feltételekkel, a Nagykönyvtár állományát pedig térítésmentesen használhatják.

A hallgatói tanulmányok eredményes elvégzését segítő további szolgáltatások, juttatások, a biztosított taneszközök (*tankönyv, jegyzet* ellátás stb.), mindezek **az idegen nyelven folyó képzésben az adott idegen nyelvű anyaggal!**

Egyetemünk kollégiuma, a DRHE Egyetemi Kollégium az alábbi tagkollégiumokban működik: a Maróthi György Kollégium (4024 Debrecen, Blaháné u. 15.), valamint az Andaházy-Szilágyi Mihály Kollégium (4032 Debrecen, Poroszlai u. 10.). Mindkét kollégium teljes felújításon esett át az elmúlt években. A kollégiumi helyiségek kiváló minőségű, új bútorokat és modern felszerelési tárgyakat kaptak, amelyek messzemenően kielégítik a hallgatói igényeket: külön fürdőszobával rendelkező kétágyas szobák, házaspári apartman, akadálymentesített apartman, társalgók, 40 fős előadóterem, áhítat terem, tanulószoba, jól felszerelt konyhák és étkezők, mosó- és szárítógépekkel ellátott mosókonyhák, számítógépterem és konditerem találhatóak az épületekben. A lakók mindegyike külön internet csatlakozással rendelkezik, illetve az épületben WiFi is rendelkezésre áll. A parkosított udvar és a kávéautomaták is a hallgatók kényelmét szolgálják. A tagkollégiumok együttes kapacitása 208 fő.

A DRHE a hallgatói és oktatói számára a saját kiadású jegyzetek, tankönyvek és egyéb oktatási segédanyagok, illetve tudományos publikációk megvásárlását a Karakter 1517 Könyvesbolt és Kávézóban – hosszú nyitvatartási idő mellett – biztosítja. A könyvesbolt, amely Debrecen–Nagytemplomi Egyházközség fenntartásában működik, a DRHE központi épülete mellett helyezkedik el. A vételárát a DRHE állapítja meg, amely kereskedelmi árrést nem tartalmaz.

Intézményünk kiadóként maga is részt vállal a hallgatók jegyzettel való ellátásában, és jelentet meg kollégáink által írt vagy szerkesztett oktatási segédanyagokat. Ezek egyik megjelenési fóruma az *Acta Debreceni Teológiai Tanulmányok* című kiadvány-sorozatunk: az ebben megjelentetett monográfiák, illetve tanulmányok gyakran szerepelnek tantárgyaink irodalomjegyzékeiben. A kiadványok elektronikus formában, az egyetem tudományos repozitóriumában is elérhetők, illetve letölthetők (lásd <https://derek-k.drhe.hu/>, lásd még: <https://www.drhe.hu/hu/node/3120>). Az oktatók egy része elektronikus kiadvány formájában adja közre félévi kurzusainak anyagát; ezek a Hallgatói Önkormányzat honlapján érhetőek el, illetve onnan letölthetők (lásd <http://diaksag.drhe.hu/tanulmanyisegedanyagok/>). Jelenleg a felületen 25 db tankönyv, jegyzet vagy egyéb oktatási segédlet érhető el, amelyek jó része a teológia szak kurzusaihoz készült.

A DRHE 2017 nyarán csatlakozott az UniBike közösségi kerékpárrendszerhez, amely az UniPass kártya használatával minden hallgatónk számára elérhető. Az egyetem által kibocsátott, névre szóló kártyát a hallgatóink ingyenesen igényelhetik, a gyártási költségeket az egyetem átvállalja. A kártya szolgáltató kártyaként fog működni, amely tulajdonosát széles körben meghatározott szolgáltatások kedvezményes igénybevételére jogosítja. Az UniBike rendszer közvetlen kerékpáros kapcsolatot biztosít a DRHE telephelye és az Andaházy Kollégium, valamint a Debreceni Egyetem campusai között.

Egyetemünk új és korszerűen felszerelt tornateremmel és szabadtéri sportpályával rendelkezik, amelyek a tanórákon kívül számos sportolási lehetőséget kínálnak. A Testnevelési Tanszék minden télen tanfolyammal egybekötött sítábort szervez.

Hallgatóink nemcsak ismereteiteket gazdagíthatják, hanem részt vehetnek a Hallgatói Önkormányzat által szervezett programokon is. Az elsősök bagolytábora, a félévkezdő csendes napok, a szüreti mulatság, az egyetemi bál, játékos vetélkedők, évfolyam-estek, közös kirándulások, adventi délután, musical-estek, filmklubok, közös főzések, hangversenyek kínálatában mindenki talál ízlésének és érdeklődésének megfelelő, tartalmas és vidám programot.

Egyetemünk ifjúsági gyülekezete és lelkésze szeretettel fogadja mindazokat, akik a hitéleti alkalmak, a közös szolgálat és a kulturált szórakozás lehetőségei révén hitüket és egymással való közösségüket szeretnék megélni. A mindennapi áhítatokra és az egyéni elcsendesedésre a kápolnánk biztosít lehetőséget, hétfő esténként pedig közös istentiszteletre gyűlhetünk össze. Az egyetemi lelkész egyéni beszélgetések céljából is elérhető minden hallgató számára.

Az egyetem rész munkaidőben pszichológus-mentálhigiénés tanácsadó szakembert foglalkoztat a tanulással és teljesítménnyel, a pálya- és jövőképpel kapcsolatos problémák és a magánéleti, konfliktuskezelési nehézségek megbeszélésére.

A hallgatók kedvezményes étkezését az egyetem területén található menza biztosítja; a hallgatók a kedvezményt egy törzsvásárlói kártyával vehetik igénybe. Az épület területén ezen felül egy büfé is működik, amely napközben biztosítja a hallgatók ellátását, illetve szendvicsek vásárlását is lehetővé teszi. Az épületben, valamint az egyetemi kollégium területén több kávé-, üdítő- és snack-automata működik a hallgatói zsibongókban, illetve azok közelében.

Egyetemünk idegen nyelvű képzést egyelőre nem folytat, de eleget tesz a Nemzeti felsőoktatási törvény azon előírásának, hogy valamennyi szakán a diploma megszerzéséhez szükséges minimális kreditszám 10%-ának teljesítését a hallgatóknak idegen nyelven is lehetővé teszi. Ennek érdekében intézményünk hallgatói minden tavaszi félévben egy 67 kredites tantárgycsomagból meghirdetett tantárgyak közül választhatnak, a saját képzésük kötelező, kötelezően választható, illetve szabadon választható tantárgyainak terhére. A kurzusok beindulásának minimális hallgatói létszáma e tárgyak esetében nem 5, hanem 3 fő. Ennek a rendszerét a legutóbbi akkreditáció óta dolgoztuk ki és vezettük be, a hallgatókat pedig e kurzusok felvételére azzal is motiváljuk, hogy pályázatok elbírálása, ösztöndíjak odaítélése esetén az így szerzett krediteket többletponttal jutalmazzuk.

Az oktatás egyéb, szakspecifikus feltételei

Úgy a teológia szak, mint a lelkész szakirány hallgatóinak szakmai gyakorlatai szempontjából fontos, hogy a Debreceni Református Kollégium közoktatási és tudományos gyűjteményi intézményei gyakorlólékhelyként szolgálnak a hallgatóink számára. A Nagykönyvtár, a DRK Múzeum és az Egyházkerületi Levéltár a képzés során felmerülő speciális oktatási és kutatási igényeket is képesek kielégíteni. A fenntartó Tiszántúli Református Egyházkerület gyülekezetei és az általuk működtetett, kiterjedt intézményhálózat a legáció, az évközi és nyári gyülekezeti, a diakóniai és az iskolai gyakorlatok, az exmisszus-gyakornoki (segédlelkészi) év szempontjából meghatározó háttérrel biztosítanak.

1.5. A képzési létszám és kapacitás

Egyetemünk teljes hallgatói kapacitása 1700 fő, ebből az Alapító okiratunkban rögzítettek szerint a hitéleti képzési terület teljes kapacitása 640, míg a hittudományok tudományterület teljes kapacitása 50 fő. Ez utóbbi területet a doktorképzés fedi le. A hitéleti képzési területen belül az egyes hitéleti szakokra a kapacitás nincs lebontva, a képzések hallgatói létszámarányait az össz-kapacitás értékén belül szabadon variálhatjuk. A 640 fős létszám gyakorlatilag kimeríthetetlen, így bőséges lehetőségei vannak a létszámnövelésnek, illetve újabb hitéleti képzések beindításának is.

2. A képzési folyamat és eredményei

2.1. Tananyagfejlesztés

Rendszeresség, motivációk: hallgatói érdeklődés, oktatói érdekek és (ön)célok, felhasználói elvárások stb.). A szakterület tudományos eredményeinek beépítése a tananyagba, oktatási segédletek (jegyzet, tankönyv stb.), felhasználói szempontok érvényesülése.

Minőségbiztosítási Szabályzatunk előírja, hogy képzési szolgáltatásának folyamatos minőségfejlesztése céljából intézményünk valamennyi képzési programja (szakja, szakiránya és képzése) vonatkozásában két évente áttekintő jelentést kell készíteni. Jelen rendelkezés első alkalmazására 2018 tavaszán került sor. A szakjelentés a vizsgált időszak vonatkozásában az alábbi főbb területekre terjed ki:

- jelentkezési és felvételi adatok, azok változásának iránya, tendenciái,
- a Neptun egységes elektronikus tanulmányi rendszer adatai,
- a hallgatói elégedettség, az elégedettségi felmérések és a szak hallgatóinak hallgatói fórumán szerzett tapasztalatok alapján,
- tehetséggondozás (versenyeredmények, TDK),
- a záróvizsgák tapasztalatai,
- végzett hallgatók elégedettségi felmérése(i) és egyéb pályakövetési információik,
- a szak oktatóinak helyzetértékelése, a szakra vonatkozó, a szak oktatói bevonásával készített C-SWOT analízis alapján,
- az intézményfejlesztési terv szakra vonatkozó fejlesztési célkitűzéseinek és akcióterveinek időarányos teljesülése.

A szakjelentést – a szakirány-felelős bevonásával – a szakfelelős állítja össze. A szakjelentést a szakfelelős értékelő záradékkal látja el, amelyben nyilatkozik arról, hogy véleménye szerint

- az adott szak a vizsgálat időpontjában megfelel-e az akkreditációs követelményeknek,
- a szak vonatkozásában időarányosan megvalósulnak-e az intézményfejlesztési célok,
- melyek azok a területek, ahol szerinte minőségbiztosítási beavatkozásra van szükség.

A szakjelentés alapján a rektor a képzési program tartalmának módosítását kezdeményezheti. A képzési programok mintatanterveit legalább öt évenként egyszer a Szenátusnak felül kell vizsgálnia, ám a gyakorlat az, hogy a Szenátus ennél jóval gyakrabban módosítja azt – részben a felsőoktatási szabályozók változása, részben a minőségbiztosítási eljárások során nyert információk alapján.

A javasolt módosításokat a rektori vezetés vagy a szakfelelős terjeszti jóváhagyásra a Tanulmányi Bizottság elé, elfogadása esetén pedig a rektor terjeszti tovább a Szenátus elé. A módosítást a Szenátus hagyja jóvá. Hitéleti képzési program esetében a rektor az MRE Zsinatánál szükség szerint kezdeményezi a képzési program református KKK-jának felülvizsgálatát.

A tantárgyak tartalmának rendszeres felülvizsgálatát a tantárgyfelelős folyamatosan végzi úgy, hogy arra legalább öt évente sort kell keríteni. Erre az öt évenkénti kötelező felülvizsgálatra legutóbb 2019 februárjában került sor. A felülvizsgálatba a tantárgyfelelős bevonja az adott tantárgy oktatásában részt vevő oktatókat is, felhasználva azok észrevételeit, tapasztalatait. A tantárgyak felülvizsgálatát az illetékes intézetvezető ellenőrzi, és gondoskodik a frissített tantárgyleírásoknak a Neptun tanulmányi rendszerbe való feltöltéséről.

A tantárgyak fejlesztése során a tantárgyfelelős – saját és az oktatásba bevont munkatársak tapasztalatain túl – felhasználja az 1–3–5 éve végzett, volt hallgatók elégedettségi kérdőíveit is, amelyek az egyes tantárgycsoportok ismeretkörének gyakorlati hasznosíthatóságára is kitérnek.

Oktatóink kutatási eredményeiket rendszeresen beépítik tantárgyaik tananyagába, illetve publikációikat felveszik a kötelező vagy ajánlott irodalom jegyzékébe. Ezek a publikációk a legújabb hazai és nemzetközi tudományos felismeréseket a tananyagban is közvetítik. Az is kimutatható, hogy az oktató – pl. az oktatói jelentésben – megadott kutatási területei és az általa oktatott tantárgyak összefüggésben állnak.

2.2. Gyakorlati képzés

A gyakorlati képzésben az alkalmazási területekre történő felkészítés bemutatása. A gyakorlati félév (ha van) szervezettsége, ügymenete, az ellenőrzés, számonkérés módja.

A szakirány gyakorlatai rendszerének vannak évszázados hagyományokra visszatekintő alkotórészei, és vannak – az egyre szélesedő és speciális egyházi szolgálatokra tekintettel – újabban bevezetett elemei is. Jelenlegi gyakorlataink között oktatásszervezési szempontból öt típust különböztethetünk meg.

Az első típushoz tartoznak azok a gyakorlatok, amelyek a mintatantervben önálló, kredites tantárgyként jelennek meg. Ilyen a lelkész szakirányon a *Homiletikai gyakorlat*, amely az egyetemünk kápolnájában, reggeli áhítat keretében, valós istentiszteleti körülmények között biztosítja az igehirdetői gyakorlat kereteit. Ezt a gyakorlatot a hallgatók a szorgalmi időszakban, órarendi beosztás szerint teljesítik.

A második típust jelentik azok a gyakorlatok, amelyek egyes tantárgyakhoz kapcsolódnak, és azt célozzák, hogy az elsajátított elméleti ismereteket valós körülmények között, de felkészült gyakorlatvezető felügyeletével és támogatásával gyakorolhassák be a hallgatók. Ilyen a Katechetika tantárgyhoz kapcsolódó *Iskolai katechetikai gyakorlat*. Ennek keretében a hallgatók a hittanoktatási hospitálást és óratartást olyan általános iskolákban, tantermi körülmények között teljesíthetik, ahol református hit- és erkölcsstan-oktatás folyik. A Poimenika tantárgyhoz kapcsolódik a *Kórházi gyakorlat*, amelyen hallgatóink kórházi körülmények között, a betegek és hozzátartozóik lelkigondozását gyakorolhatják. Ezeket a szakmai gyakorlatokat a hallgatók a szorgalmi időszakban teljesítik, a gyakorlat teljesítése az adott tantárgyból való vizsgára állásnak előfeltétele.

A harmadik típushoz sorolhatók a gyakorlati felkészítés érdekében szervezett egyéb, a szorgalmi időszak rendjébe beiktatott gyakorlatok. A lelkész szakirányt fel nem vett teológia szakos hallgatók esetében a 3. és 5. félévbe beiktatott egyhetes *Évközi gyűjteményi* (jellemzően könyvtári) *gyakorlat*, illetve a lelkész szakirányos hallgatók által a 3. és 5. félévben teljesítésre kerülő egyhetes *Gyülekezeti gyakorlat*. Ugyancsak ide sorolható a lelkész szakirányon az ünnepi (karácsonyi, húsvéti, pünkösdi) legációk sora, ahol a hallgatók saját maguk által választott gyülekezetekben végeznek igehirdetői szolgálatot.

A negyedik típushoz a kötelező nyári gyakorlatok tartoznak, amelyeket a hallgatók a szorgalmi és a vizsgaidőszakon kívül eső nyári időszakban a maguk által kiválasztott helyszíneken kötelesek teljesíteni. Ilyen a *Diakóniai gyakorlat*, a *Gyülekezeti gyermek- és ifjúsági gyakorlat*, valamint az *Ifjúsági rendezvénysegítői gyakorlat*. A nyári gyakorlatok egyhetesek, és kreditpont nélküli kötelező tantárgyként kerülnek nyilvántartásra.

S végül a gyakorlat ötödik típusa az egy tanév (10 hónap) időtartamú, a képzés utolsó szakaszát alkotó összefüggő szakmai gyakorlat, az *Exmisszus-gyakornoki* (segédlelkészi) év. A gyakorlati év ideje alatt minden lelkész szakirányon tanuló hallgató egy kettős tutori rendszer segítségével (teológiai tanárok + szakoktató lelkész) és ellenőrzésével, gyülekezeti közegben figyeli és gyakorolja a lelkész gyülekezeti munkáját.

Az egyes gyakorlatok részletes leírását, teljesítésének követelményeit az adott *tantárgyleírások*, valamint a *Legációs szabályzat* tartalmazzák.

A gyakorlóléhelyek kiválasztásának elvei, gyakorlati végrehajtása, szervezésének folyamata, a kapcsolattartás és ellenőrzés rendje az egyes gyakorlatok eltérő jellegéből adódóan különböző. Általánosan érvényes, hogy a teológia szakon folyó minden gyakorlati képzésnek konkrét szakmai felelőse van (jellemzően a gyakorlati jellegű tanszékek valamelyik oktatója). A gyakorlatok egészének koordinálását a Teológiai Intézet vezetője végzi, az adminisztrációs teendőket a Teológiai Intézet munkatársa koordinálja, a segédlelkészi év technikai szervezésébe – a lelkipásztorokkal való egyszerűbb kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás miatt – az egyházkerület püspöki hivatala is bekapcsolódik. Az intézet vezető – az adott gyakorlat előírásainak és kialakult rendjének megfelelően – a rektor, a szak- és szakirány-felelős, a két gyakorlati jellegű teológiai tanszék vezetője, az érintett oktatók, valamint a legáció szakmai felelősének bevonásával látja el a feladatát, illetve kezdeményez ebben a körben megbeszéléseket. A szakfelelős feladatköréhez mindezen túl hozzátartozik a szakmai gyakorlóléhelyek és a felkért

szakoktatók előzetes véleményezése, felkérés esetén pedig a szakmai gyakorlatok megszervezésében, valamint a gyakorlólhelyen megvalósuló vizsga-istentiszteleten (szigorlat) való személyes közreműködés.

A szükséges gyakorlólhelyeket jellemzően a Tiszántúli Református Egyházkerület és annak gyülekezetei intézményrendszerén keresztül, illetve kétoldalú szerződések segítségével (pl. Kenézy Gyula Egyetemi Kórház) biztosítjuk. Példák debreceni egyházi gyakorlólhelyekre, amelyekkel a gyakorlatok végzésére megállapodásunk van: Debreceni Református Kollégium Általános Iskolája, Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola, Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség és intézményei, Debrecen-Nagyerdei Református Egyházközség, Debrecen-Kossuth utcai Református Egyházközség, Debrecen-Kistemplomi Református Egyházközség.

A gyakorlólhelyek és a gyakorlatvezetők kiválasztásának az adott gyakorlat szakmai felelősének irányítása mellett, a szakfelelős bevonásával kell megtörténnie. A kiválasztás során alapvető szempont a gyakorlólhely megfelelő infrastruktúrája, szakmai háttere, valamint a gyakorlatvezető szakmai kompetenciája, munkatapasztalata. A gyakorlólhelyekkel és a szakoktatókkal szemben támasztott minimális elvárásokat intézményünk Minőségbiztosítási Szabályzata rögzíti (19. §). A gyakorlatra menő hallgatók előzetes felkészítéséről a gyakorlat szakmai felelőse gondoskodik. A kórházi gyakorlat résztvevői a tanévnyitó egyetemi közgyűlésen titoktartási fogadalmat tesznek. A segédlelkészi év kapcsán a kiválasztás alapelve, hogy az a hallgatónak a lelkészi szolgálat minél szerteágazóbb területeibe kínáljon betekintést, gyakorlási lehetőséget, és hogy a félévközi kötelező konzultációk miatt könnyen megközelíthető legyen.

A gyakorlaton a hallgató munkanaplót vezet, amelyet a gyakorlat vezetője ellenjegyzésével igazol. Az igazolással ellátott naplót a hallgatók a Teológiai Intézetben adják le, ahonnan azok a gyakorlatért felelős oktatóhoz kerülnek. A megbízott oktató a munkanaplót szakmai értékelés után ellenjegyzésével látja el, és ezzel a gyakorlatot teljesítettnek minősíti. A gyakorlaton szerzett tapasztalatairól a hallgató a felelős oktatóval konzultálhat.

A szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmények értékeléséről a Minőségbiztosítási Szabályzat értelmében a szakoktató egy kérdőív kitöltésével anonim módon is nyilatkozik; a kérdőívek összesített eredményét a szakfelelős a szakjelentésben jeleníti meg.

2.3. Hallgatói felkészítés, tehetséggondozás

A szak hallgatóinak felkészítése a továbblépésre (mesterképzés/ PhD képzés). Az önálló kutatáshoz szükséges ismeretek oktatása (tudományelmélet, kutatómódszertan, könyvhasználat, e-learning stb.)

A kiemelkedő képességű hallgatók segítése: a tehetséggondozási programok, demonstrátori rendszer, szakkollégiumi rendszer, hallgatói kutatómunka, TDK, ösztöndíjak eddigi gyakorlata

A szak hallgatóit a mintatantervben szereplő tantárgyak egy része hangsúlyozottan az önálló kutatáshoz szükséges ismeretekre készíti fel: ilyen tantárgyak a kutatószemináriumok, a szabadon választható tárgyak, a kötelezően választható exegetikai módszertan és az ahhoz kapcsolódó exegetikai alapszöveg, valamint a *Szakközponti konzultáció [1-2]*. A 2018/2019. tanévben *A tudományos kutatás és szövegalkotás módszertana* címen hirdetett egyetemünk szabadon választható kurzust a témakörben valamennyi szak hallgatói számára. E kurzusok rendre kitérnek a tudományelméleti, tudomány-etikai alapok ismertetésére, a kutatás módszertanára, beleértve a szakirodalom-kutatást, a könyvtár- és könyvhasználatot, valamint az elektronikus/digitális adatbázisok, könyvtári katalógusok, digitális kutatási segédesszközök használatát.

A nagy múltú Debreceni Református Kollégiumnak kezdetektől fogva kiemelt célja a tehetségek felkarolása; ezt a hagyományt a Debreceni Református Hittudományi Egyetem is folyamatosan ápolja. Intézményünkben az oktatói-nevelői-kutatói munka fontos része a tehetségek felismerése és a tehetség kibontakoztatása. A szervezett tehetséggondozást, a tudományos diákköri munkát és az önképzőköri kezdeményezéseket a Tudományos Diákköri Tanács segíti és koordinálja. A bizottság öt oktató és két hallgató tagból áll. Egyetemünk 2018-ban Akkreditált Kiváló Tehetségpont (TP 141

001 745) lett. A tehetségműhely programjában aktívan részt vevő hallgatók számára külön helyiség áll rendelkezésre, amely biztosítja a kutatómunka nyugodt körülményeit és infrastrukturális feltételeit: kézikönyvtár és korszerű számítógépek segítik a tudományos munkát.

A tehetséggondozó programba több úton is be lehet kerülni. Minden tanév elején a teljes első évfolyamban kétfordulós tehetségmérés (Raven; Renzulli-Hartmann) történik, a legjobb teljesítményt nyújtó hallgatók felvételt nyernek a tehetségműhelybe. Az oktatóknak egyénileg is lehetőségük van TDK-konzultációs kurzust hirdetni a kiválasztott tehetséges hallgatóknak, amit az intézmény kontaktóráként ismer el. Mindezeket túl az évfolyamfelelős-rendszerünk által az évfolyamfelelős oktatóknak közvetlen tanácsadási lehetőségük van a tehetséges hallgatók biztatására és segítésére.

A hazai felsőoktatásban a tehetséggondozás legalapvetőbb formája a tudományos diákköri (TDK) munka, ezért a TDK és az OTDK részvétel kiemelt figyelmet kap egyetemünk tehetséggondozásában is. Rendszeresen tartunk házi TDK-konferenciát, az itt továbbjutó pályamunkák kb. 40%-a országos szinten is eredményesnek bizonyul. Az intézményi TDK-konferenciára bármely nappali tagozatos, aktív jogviszonnal rendelkező hallgatónk nevezhet, aki önálló tudományos munkájának eredményét a kiírásnak megfelelő pályamunka formájában benyújtja. A TDK-munka legkiválóbbjai 2018 őszétől, összesen legfeljebb két félév időtartamra „Rektori TDK-ösztöndíj”-ra pályázhatnak, amelynek összege havi 6.000.-, illetve 8.000.- forint. A hallgatók motiválásának további intézményes eszköze, hogy egyetemünk a legutóbbi akkreditációt követően, vonatkozó szabályzatainak módosítása alapján a TDK aktivitást többpontokkal jutalmazza pályázati kiírások, rangsorolások, a közéleti ösztöndíj, a legációk hely választása, a Doktori Iskola felvételi pontszámítása, a demonstrátori pályázatok elbírálása során.

	2012/2013				2014/2015				2016/2017				Összesen:
	Hitéleti		Nem hitéleti	Összesen	Hitéleti		Nem hitéleti	Összesen	Hitéleti		Nem hitéleti	Összesen	
	T-L	H-N			T-L	H-N			T-L	H-N			
Intézményi TDK	2	1	-	3	2	1	3	6	6	-	5	11	20
OTDK részvétel	2	1	-	3	2	-	2	4	4	-	3	7	14
OTDK díjazott	1	-	-	1	1	-	-	1	4	-	1	5	7
I. hely	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II. hely	1	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	2	3
III. hely	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1
különdíj	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	3	3

Az utóbbi három TDK-n 20, míg az OTDK-n összesen 14 hallgatónk vett részt, közülük 4-en dobogós helyezést értek el, 3-an különdíjban részesültek. A részvételi létszámok az utóbbi években enyhe emelkedést mutatnak, valamint megállapítható, hogy minden OTDK-n vannak helyezetteink, ami igazolja a TDK-aktivitás serkentéséért tett lépéseket és mutatja a felkészítés eredményességét.

Ahogy azt a fenti táblázat is mutatja, az intézményi TDK munkában a teológia szak és lelkész szakirány (T-L) hallgatóinak részesedése kiemelkedő. Valamennyi TDK indulónak kb. a felét rendre ennek a szaknak a hallgatói teszik ki, ők szinte minden esetben tovább is jutnak az országos OTDK fordulójára, ahol kb. 50%-uk országos helyezést, illetve különdíjat nyer. A TDK-aktivitás a meghozott fejlesztési intézkedéseknek köszönhetően, a 2016/2017-es tanévben jelentős mértékben megemelkedett.

Az OTDK mellett más országos és nemzetközi versenyeket/konferenciákat is szem előtt tart intézményünk, mint amilyen a Gerhardus Tudományos Diákköri Konferencia (korábban: Keresztyén Tudományos Diákköri Konferencia) és a Partiumi Tudományos Diákköri Konferencia (nemzetközivé kiterjesztett jubileumi) rendezvényei.

A TDT – intézményi forrás és pályázati támogatás segítségével – rendszeresen szervez tehetségnapokat, kurzusokat, anyagilag támogatja hallgatók részvételét hazai és nemzetközi konferenciákon, lehetőséget teremt prezentációk tartására és tudományos publikációk megjelentetésére.

Egyetemünk a legutóbbi akkreditáció óta vezette be a kiemelkedő tehetségeket felkaroló demonstrátori rendszert. A Demonstrátori Szabályzatot a Szenátus 2016 tavaszán léptette hatályba, majd az első pályázati ciklus sikertelenségének tanulságai alapján, egy évvel később korrigálta azt. A demonstrátor foglalkoztatása határozott idejű, legfeljebb 10 hónapos, a tanév végéig szóló hallgatói munkaszerződés alapján történik. A demonstrátorok tudományos diákköri kutatásuk mellett, tanzéki feladatokban is közreműködnek. Jelenleg a szak oktatásában részt vevő tanszékeken összesen 3 demonstrátor működik.

A kutatóintézetek között a Patmosz Kutatóintézet végez kiemelkedő tehetséggondozó munkát. A kutatóintézethez hallgatói kutatócsoport kapcsolódik, amelynek tagjai a kutatóintézet vezetőjének és oktató tagjainak irányítása mellett folytatnak összehangolt kutatómunkát a bibliai eszkatológia és apokaliptika területén. A kutatóintézet 2011 óta évenként hallgatói konferenciát szervez, publikálási lehetőséget is kínálva a prezentáló hallgatóknak.

A doktorandusz hallgatók szakmai kibontakozását segítik a Doktorandusz Önkormányzat (DÖK) szakmai rendezvényei. A posztgraduális önképzés fórumaként indult el a Doktorandusz Kollégium, amely lehetőséget ad az önkéntes alapon működő műhelymunkára, a PhD-hallgatók kutatási eredményeinek kölcsönös megismerésére. A DRHE DÖK az elmúlt években (2016, 2017) több alkalommal szervezett (társzervezőként) országos konferenciát is.

Mindezekon túl támogatjuk a kiemelkedő, tudományosan is értékelhető teljesítményt nyújtó hallgatóink hazai és nemzetközi konferenciákon való részvételét. Folyamatosan van lehetőség külföldi résztanulmányokra is az ERASMUS+, CEEPUS, Campus Mundi hallgatói mobilitási programokban, hitéleti szakos hallgatóink számára pedig nyitva áll az egyházi ösztöndíjháttér (USA, Dél-Korea, Németország, Svájc, Hollandia, Nagy-Britannia). A külföldi ösztöndíjak graduális és posztgraduális hallgatóink számára egyaránt elérhetőek. Ezekben az ösztöndíjprogramokban átlagosan 14 hallgató vesz részt minden tanévben.

2.4. Értékelés és ellenőrzés

Az értékelés és ellenőrzés módszerei, eljárásai és szabályai. A záróvizsga tartalma, tematikája, szerkezete és értékelési rendszere. A záróvizsga bizottságok munkája, tapasztalata, s ezek visszacsatolása az oktatási folyamatba.

A szakdolgozati témaválasztás gyakorlata (hallgatói kezdeményezésre, a hallgatók témaválasztásának megoszlása a szakterület egyes jellemző területei között stb.)

Az értékelés és ellenőrzés módszerei, eljárásai és szabályai

Intézményünk értékelési rendszere abszolút tudásmennyiséget mér, ezáltal biztosítva, hogy az érdemjegy és a kurzus teljesítésére fordított munkaóra egy átlagos hallgatónál arányban legyen egymással. A tananyag ismeretének értékelése lehet:

- a) ötfokozatú (szigorlat, vizsga, gyakorlati jegy): jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- b) háromfokozatú (minősített) aláírás: kiválóan megfelelt (5), megfelelt (3), nem felelt meg (1),
- c) egyfokozatú aláírás.

A tantárgyak főbb számonkérési formái a következők:

- a) *Gyakorlati jegyet vagy minősített aláírást* ír elő a tanterv, ha a tantárgy gyakorlati alkalmazása, az alkalmazási készség értékelése a képzési cél szempontjából lehetséges és szükséges. A gyakorlati jeggyel értékelendő tantárgy követelményeit a hallgatónak a szorgalmi időszakban kell teljesítenie. Az elégtelen és az elégtelennél jobb gyakorlati jegyet a vizsgaidőszak első két hetében lehet javítani. Az írásbeli számonkérés (zárthelyi dolgozat) a szorgalmi időszak alatt, a kurzusleírásban (tárgytematikában) rögzített feltételek szerint, több részletben is teljesíthető. Az érdemjegyet legkésőbb a vizsgaidőszak vége előtt egy héttel a hallgató leckönyvébe be kell írni.
- b) A *vizsga* formája lehet írásbeli vagy szóbeli (kollokvium). Ennek keretében arról kell meggyőződni, hogy a hallgató milyen szinten sajátította el a tananyagot, illetőleg arról, hogy képes lesz-e az erre épülő további tananyag elsajátítására. A vizsga értékelése ötfokozatú minősítéssel történik. Az írásbeli vizsga eredményének ismertetésekor, az oktató által megadott időpontban a hallgató jogosult kijavított dolgozata megtekintésére.
- c) A *szigorlat* a képzési cél szempontjából alapvető tantárgyak anyagát lezáró, komplex számonkérés. A szigorlat értékelése ötfokozatú minősítéssel történik.
- d) A *záróvizsga* a tanulmányokat lezáró, komplex, szóbeli vizsga.

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat az értékelés legfontosabb kritériumait – mind a szóbeli, mind az írásbeli vizsga esetében – rögzíti, a szubjektív elemet a minimálisra szorítva vissza ezzel a hallgató teljesítményének értékelésében. Az Etikai kódex részletesen kitér a vizsgáztatás során érvényesítendő etikai normákra, erről a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó szakasza szintén tájékoztatja a hallgatókat.

A tantárgyak számonkérésének rendjét részben az adott tantárgyleírás rögzíti, részben pedig az adott félévben a tantárgy kurzusának tárgytematikája részletezi. A tárgytematikát a tantárgyfelelős a Neptun egységes tanulmányi rendszerben a tantárgyhirdetés időszakában rögzíti és lezárja, illetve ezzel a tantárgy felvétele előtt a hallgatók tudomására hozza; a vizsgakövetelmények módosítása a szorgalmi időszakban már nem lehetséges.

A számonkérések rendszerének átgondolása (legalább ötévenként) a tantárgyfelelősök feladata, de a Teológiai Intézet oktatói értekezlete is rendszeresen megtárgyalja e téren az oktatói tapasztalatokat. Legutóbb például 2016. január 15-én fogadott el ajánlást az értekezlet arról, hogy az oktatók a félévközi felkészülésre ösztönző technikákkal egészítsék ki a számonkérések rendszerét. A biblikus tanszékek oktatói ennek végrehajtásaként 2016. február 2-án négy tantárgy vonatkozásában döntöttek a számonkérési rend módosításáról, ami a 2015/2016. tanév tavaszi félévében bevezetésre is került. Másik ide kapcsolódó példa, hogy az *Egyházi ének [3]* tantárgyi elem számonkérése a 2017/2018. tanév 1. félévéig úgy történt, hogy a hallgatónak az énektanításhoz egy részletes vázlatot kellett benyújtania, illetve a szorgalmi időszakban egy röpdolgozatot kellett megírnia. A 2018/2019. tanév 1. félévétől a számonkérés kollokvium formájában történik, amelynek két komponensből álló részletes leírását a Neptun egységes tanulmányi rendszerben a tantárgyleírás rögzíti. A változtatás a tantárgy új oktatójának előző évi vizsgaeredmények terén szerzett tapasztalatai indokolták.

A záróvizsga tartalma, tematikája, szerkezete és értékelési rendszere. A záróvizsga bizottságok munkája, tapasztalata, s ezek visszacsatolása az oktatási folyamatba

A záróvizsgák rendjét a DRHE-n szakunkra vonatkozóan is a TVSz 39–42. § szabályozza.

Azok a hallgatók, akik a szakon a lelkész szakirányt nem vették fel, a 10. félévet követően állnak záróvizsgára. Ezeknek a hallgatóknak a száma azonban minimális, így teológiai záróvizsgára nem kerül minden évben sor. A teológia szak záróvizsgája szóbeli vizsga, amelyet összevont tételsor alapján tesznek le a hallgatók. A számonkérés területei: Biblikus tételek ószövetségi írásmagyarázat, újszövetségi írásmagyarázat, bibliai teológia tárgyakból (összesen 15 tétel); Rendszeres teológiai és egyháztörténeti tételek dogmatika, etika, egyháztörténet tárgyakból (összesen 16 tétel), misszió- és felekezettudomány (5 tétel). A záróvizsga tételsorát és szakirodalmi segédletét a szakfelelős bevonásával a Teológiai Intézet vezetője minden tavaszi félév elején felülvizsgálta, majd

az érvényes tételsort a honlapon, mindenki számára hozzáférhetően teszi közzé.

A záróvizsga a tételsor alapján kivett feleletről, a szakdolgozat megvédéséből áll, a záróvizsga eredményét a két felelet, valamint a szakdolgozat és a védés érdemjegyének átlaga adja.

Azok a hallgatók, akik a teológia szak lelkész szakirányát is felvették, a 10. félév végén „kápláni szigorlatot” tesznek, amely az elméleti jellegű tantárgyak szintetikus számonkérését teszi lehetővé, és előfeltételét képezi a két félév időtartamú összefüggő szakmai gyakorlatnak („exmisszusgyakornoki év”). Ennek a szigorlatnak az előfeltétele valamennyi, 1–10. félévre ajánlott tantárgy teljesítése (beleértve a szakdolgozati konzultációkat is), kreditszáma: 4. A kápláni szigorlat szóbeli vizsga, amelyet összevont tételsor alapján tesznek le a hallgatók. A számonkérés területei: Biblikus tételek ószövetségi írásmagyarázat, újszövetségi írásmagyarázat, bibliai teológia tárgyakból (összesen 15 tétel); Rendszeres teológiai és egyháztörténeti tételek dogmatika, etika, egyháztörténet tárgyakból (összesen 15 tétel). A szigorlat tételsorát és szakirodalmi segédletét a tantárgyfelelős, aki egyben a szak felelőse is, minden tavaszi félév elején felülvizsgálhatja, majd az érvényes tételsort a Neptun egységes tanulmányi rendszerben teszi közzé.

A könyvtár és a témavezető fizikai elérhetősége miatt a szakdolgozatot már a 10. félévben benyújtják a hallgatók, és a Szakdolgozat [2] tantárgy teljesítése szintén a gyakorlati év megkezdésének előfeltétele.

A lelkész szakirány hallgatói az összefüggő szakmai gyakorlati év második félévében a gyakorlati ígéhirdetés terén szigorlati vizsgát tesznek. Erre az ún. „vizsgaistentisztelet”-re a gyakorlóléhen kerül sor, egy három tagú szigorlati bizottság előtt. A bizottság tagjai a szakoktató lelkész (gyakorlatvezető), az egyetem egy szakmailag illetékes tanára, valamint a fenntartó egyházkerület egy képviselője. A hallgató – szemben a korábbi gyakorlattal, amikor a vizsgaistentisztelet a záróvizsga részét képezte – így lehetőséget kap az ígéhirdetés tudományosan elmélyült előkészítésére, valós gyakorlati helyzetekre történő applikálására, nem utolsósorban: a prédikáció valós gyülekezeti közegben kerül megfogalmazásra és elmondásra.

A lelkész szakirány hallgatóinak záróvizsgájára a 12. félév végén kerül sor. A záróvizsga az alábbi elemekből áll: 1) a szakdolgozat megvédése, 2) szóbeli vizsga összevont tételsor alapján Katechetika, Poimenika, Misszió- és Felekezettudomány, valamint Egyházjog tantárgyakból (összesen 22 tétel). A záróvizsga tételsorát és szakirodalmi segédletét a szakfelelős bevonásával a Teológiai Intézet vezetője az érintett oktatókkal minden tavaszi félév elején felülvizsgálhatja, majd az érvényes tételsort a honlapon, mindenki számára hozzáférhetően teszi közzé.

A záróvizsga-bizottság elnökét a fenntartó Tiszántúli Református Egyházkerület delegálja. Intézményünk Minőségbiztosítási Szabályzata előírja, hogy a bizottság elnökének a hallgatók záróvizsgán nyújtott teljesítményével kapcsolatos elégedettségét egy kérdőívvel fel kell mérni, valamint a vizsgát tett hallgatók is elégedettségi kérdőívben, anonim módon fejezhetik ki véleményüket a képzés egészével kapcsolatban. A kérdőívek eredményét a szak és a szakirány felelőse is megismeri, annak tanulságait a szakjelentésben jeleníti meg.

A szakdolgozati témaválasztás gyakorlata

A szakdolgozati témaválasztás szabályait a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat, a szakdolgozat formai és tartalmi követelményeit a szakdolgozati útmutató rögzíti.

A hallgató joga, hogy a szakdolgozat kurzus felvétele előtt témavezetőt válasszon, vele a szakdolgozat témáját megbeszélje. Becslésünk szerint a szakdolgozati témákat a szakon 60%-ban a hallgatók, 30%-ban az oktatók, 10%-ban külső személy, szervezet kezdeményezi. A témavezető a szakdolgozati témaválasztást az erre rendszeresített formanyomtatványon aláírásával rögzíti és igazolja. A formanyomtatványt a hallgatóknak a regisztrációs héten, a Tanulmányi Osztályon kell leadni.

A teológia szakos hallgatók szakdolgozati témaválasztása a tanszékek és szakcsoportok között az utóbbi öt tanévben a következők szerint oszlott meg:

Szak-szakirány	2013/14		2014/15	2015/16	2016/17		2017/18
	T- I	T	T-I	T-I	T-I	T	T-I
Ószövetségi Tanszék	2	-	3	2	3	-	4
Újszövetségi Tanszék	-	-	7	2	6	-	3
Biblia Teológiai Tanszék	2	-	1	2	4	-	4
Biblikus teológiai szakcsoport összesen:	4	-	11	6	13	-	11
Dogmatikai Tanszék	-	-	3	3	2	-	1
Szociáletikai Tanszék	3	-	3	3	3	-	2
Egyháztörténeti Tanszék	6	-	4	5	3	1	3
Rendszeres teológiai és egyháztörténeti szakcsoport összesen:	9	-	10	11	8	1	6
Gyakorlati Teol. Tanszék	6	1	3	2	5	-	3
Missziói Tanszék	2	-	3	2	2	-	4
Egyházzenei Tanszék	-	-	-	-	-	-	-
Romológiai Tanszék	-	-	-	-	-	-	-
Gyakorlati teológiai szakcsoport összesen:	8	1	6	4	7	-	7
Végösszeg:	21	1	27	21	28	1	24

A táblázat mutatja, hogy a hallgatók a három tanszékcsoporthoz viszonyítva azonos arányban választanak szakdolgozati témát, bár a két gyakorlati teológiai jellegű tanszék részesedése arányában – érthető okokból – folyamatosan az átlagnál kissé magasabb. Az Egyházzenei és a Romológiai Tanszék alapítására néhány éve került csak sor, így itt a szakdolgozók megjelenése csak felmerő rendszerben, 2-3 év múlva várható. A szak felelőse az Egyháztörténeti Tanszék oktatója, és folyamatosan lát el a szakon szakdolgozati témavezetői feladatokat. Mint minden más szakunkon, úgy a teológia szakon is a szakfelelős látja el a Szakdolgozati konzultáció [1-2] tantárgy tantárgyfelelősi feladatait.

A 2017/18. tanév tanulmányi rendjének – a záróvizsgákkal is összefüggő – új fejleménye volt, hogy a szakdolgozatok elektronikus változatát a hallgatóknak immár nem CD mellékletben, hanem az egyetem e célra létrehozott elektronikus tárhelyére – a „szakdolgozati repozitóriumba” – történő feltöltéssel kellett benyújtania. Az új rendre történő átállást: a közérthető feltöltési rend és felület kialakítását, a kapcsolódó szabályzatmódosítások, a gyakorlati kivitelezés stb. koordinálását a tudományos rektorhelyettes által irányított munkacsoport hajtotta végre. A repozitórium szabályzatban rögzítettek szerint, a tanév során szintén előrehaladt a korábbi évek szakdolgozatainak, visszamenőleges feltöltése is. A feltöltési adatok és a visszajelzések alapján is fontos sikerként értékelhető, hogy ezt a nagyobb átállást sikerült zökkenőmentesen megvalósítani.

2.5. Az előírt kompetenciák elsajátíttatása

A szak kimeneti céljával kitűzött (KKK szerinti) általános és szakmai kompetenciák elsajátíttatásának megvalósulása, a kompetenciák és a tantárgyak, ismertkörök kapcsolata, alkalmazott oktatási módszereik . ¹¹	
alakítandó kompetenciák	A kompetenciát fejlesztő tantárgyak megnevezése
a) tudása	
Ismeri szakterülete általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a rokon szakterületekhez.	A felvilágosodás korának egyháztörténete; Bevezetés a gyakorlati teológiába; Bibliikus szigorlat; Diakónika; Egyházismeret; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I–XVIII. sz.); Etika prolegomena; Etikatörténet; Filozófiatörténet; Kápláni szigorlat; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3]; Görög nyelv [1, 2, 3]; Héber nyelv [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 1 [1, 2, 3]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 2 - [1, 2, 3, 4]; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Etika [1, 2]; Felekezetismeret [1, 2]; Gyülekezetépítés [1, 2]; Hitvallásismeret [1, 2]; Katechetika [1, 2]; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Missziológia [1, 2]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Rendszeres teológiai szigorlat; Romológia [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Teológiai enciklopédia; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Valláspedagógia és -lélektan; Vallástörténet; Vizsgaistentisztelet; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]
Részletekbe menően ismeri az adott szakterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát.	A felvilágosodás korának egyháztörténete; Bibliai kortörténet [1, 2]; Bibliaismeret [1, 2]; Bibliikus szigorlat; Diakónika; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I–XVIII. sz.); Etika prolegomena; Etikatörténet; Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]; Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció; Héber nyelv [1, 2, 3]; Homiletika [1, 2]; Homiletika gyakorlat; Kápláni szigorlat; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Liturgika [1, 2]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Poimenika [1, 2]; Romológia [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]; Valláspedagógia és -lélektan; Vallástörténet; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]
Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozása	Bevezetés a gyakorlati teológiába; Bibliai kortörténet [1, 2]; Dogmatika [1, 2]; Egészségtan; Egyházismeret; Etika prolegomena; Exegetikai alapdolgozat; Exegetikai módszertan; Felekezetismeret [1, 2]; Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]; Gyülekezetépítés [1, 2]; Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Korai dogmatörténet; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 2 - [1, 2, 3, 4]; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Kote-

¹¹ Jelen táblázat a *felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet* MA szakokra előírt minimális kompetencia-jegyzékét követi. Az alkalmazott oktatási és számonkérési módszerek a nevesített tantárgyak tantárgyleírásaiban olvashatóak.

módjait.	lezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 1 [1, 2, 3]; Missziológia [1, 2]; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Poimenika [1, 2]; Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]; Vallás- és egyházzociológia
Jól ismeri szakterülete szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit, és technikáit anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.	Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3]; Beszédművelés és retorika [1, 2, 3]; Bibliaismeret [1, 2]; Dogmatika [1, 2]; Egészségtan; Egyházismeret; Exegetikai alapdolgozat; Exegetikai módszertan; Felekezetismeret [1, 2]; Filozófiatörténet; Görög nyelv [1, 2, 3]; Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]; Gyülekezetépítés [1, 2]; Hitvallásismeret [1, 2]; Homiletika [1, 2]; Homiletika gyakorlat; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Katechetika [1, 2]; Korai dogmatörténet; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 2 - [1, 2, 3, 4]; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Latin nyelv [1, 2, 3]; Missziológia [1, 2]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Pasztorációs munka cigányok/romák között; Poimenika [1, 2]; Rendszeres teológiai szigorlat; Teológiai enciklopédia; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Vizsgaistentisztelet
Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó doktori képzésbe való belépéshez.	A felvilágosodás korának egyháztörténete; Beszédművelés és retorika [1, 2, 3]; Bibliikus szigorlat; Dogmatika [1, 2]; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. sz.); Etika [1, 2]; Exegetikai alapdolgozat; Exegetikai módszertan; Filozófiatörténet; Görög nyelv [1, 2, 3]; Héber nyelv [1, 2, 3]; Kápláni szigorlat; Kora újkor egyháztörténet [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Liturgia [1, 2]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Pasztorációs munka cigányok/romák között; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]
Részletekbe menően ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.	Diakónika; Egyházismeret; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. sz.); Etika [1, 2]; Etika prolegomena; Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció; Hitvallásismeret [1, 2]; Katechetika [1, 2]; Korai dogmatörténet; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 1 [1, 2, 3]; Liturgia [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Rendszeres teológiai szigorlat; Teológiai enciklopédia; Testnevelés [1, 2, 3]; Vallás- és egyházzociológia
b) képességei	
Elvégzi az adott szakterület ismeretrendszerét alkotó különböző elképzelések részletes analízisét, az átfogó és speciális összefüggéseket szintetizálva megfogalmazza és ezekkel adekvát értékelő tevékenységet végez.	Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3]; Bibliikus szigorlat; Dogmatika [1, 2]; Etika [1, 2]; Etika prolegomena; Etikatörténet; Filozófiatörténet; Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 2 - [1, 2, 3, 4]; Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Romológia [1, 2]; Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]; Vallás- és egyházzociológia; Vallástörténet; Vizsgaistentisztelet
Sokoldalú, interdiszcipli-	A felvilágosodás korának egyháztörténete; Angol nyelvi alapozó [1, 2,

<p>náris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.</p>	<p>3]; Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3]; Bevezetés a gyakorlati teológiába; Bibliai kortörténet [1, 2]; Bibliismeret [1, 2]; Bibliikus szigorlat; Diakónika; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. sz.); Etika [1, 2]; Etika prolegomena; Görög nyelv [1, 2, 3]; Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]; Héber nyelv [1, 2, 3]; Homiletika [1, 2]; Homiletika gyakorlat; Kápláni szigorlat; Katechetika [1, 2]; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Korai dogmatörténet; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Poimenika [1, 2]; Romológia [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Vallás- és egyházsociológia; Valláspedagógia és -lélektan; Vallástörténet; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]</p>
<p>A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.</p>	<p>Beszédművelés és retorika [1, 2, 3]; Bevezetés a gyakorlati teológiába; Bibliai kortörténet [1, 2]; Diakónika; Egészségtan; Egyházismeret; Etika [1, 2]; Etika prolegomena; Etikatörténet; Felekezetismeret [1, 2]; Görög nyelv [1, 2, 3]; Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]; Gyülekezetépítés [1, 2]; Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció; Héber nyelv [1, 2, 3]; Hitvallásismeret [1, 2]; Homiletika [1, 2]; Homiletika gyakorlat; Katechetika [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 1 [1, 2, 3]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Liturgika [1, 2]; Missziológia [1, 2]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Rendszeres teológiai szigorlat; Teológiai enciklopédia; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]; Vallás- és egyházsociológia</p>
<p>Feladatai ellátása során együttműködik a kapcsolódó szakterületek képviselőivel.</p>	<p>A felvilágosodás korának egyháztörténete; Bevezetés a gyakorlati teológiába; Bibliismeret [1, 2]; Bibliikus szigorlat; Diakónika; Egészségtan; Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. sz.); Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció; Kápláni szigorlat; Katechetika [1, 2]; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Liturgika [1, 2]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Poimenika [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Testnevelés [1, 2, 3]; Vizsgaistentisztelet; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]</p>
<p>Magas szinten használja a szakterület ismeretkövetítési technikáit, és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás, feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.</p>	<p>A felvilágosodás korának egyháztörténete; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Beszédművelés és retorika [1, 2, 3]; Dogmatika [1, 2]; Egyházismeret; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. sz.); Exegetikai alapszöveg; Exegetikai módszertan; Felekezetismeret [1, 2]; Filozófiatörténet; Görög nyelv [1, 2, 3]; Gyülekezetépítés [1, 2]; Héber nyelv [1, 2, 3]; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Kápláni szigorlat; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 2 - [1, 2, 3, 4]; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Liturgika [1, 2]; Missziológia [1, 2]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Pasztorációs</p>

	munka cigányok/romák között; Poimenika [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Valláspedagógia és -lélektan; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]
Szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.	Egyházismeret; Exegetikai alapszöveg; Exegetikai módszertan; Felekezeti ismeret [1, 2]; Gyülekezetépítés [1, 2]; Hitvallásismeret [1, 2]; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Korai dogmatörténet; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Missziológia [1, 2]; Német nyelvi alapszöveg [1, 2, 3]; Pasztorációs munka cigányok/romák között; Rendszeres teológiai szigorlat; Teológiai enciklopédia; Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]
c) attitűdje	
Vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják.	A felvilágosodás korának egyháztörténete; Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3]; Beszédművelés és retorika [1, 2, 3]; Bevezetés a gyakorlati teológiába; Dogmatika [1, 2]; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. sz.); Filozófiatörténet; Görög nyelv [1, 2, 3]; Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]; Hitvallásismeret [1, 2]; Homiletika [1, 2]; Homiletika gyakorlat; Kápláni szigorlat; Katechetika [1, 2]; Korai újkor egyháztörténet [1, 2]; Korai dogmatörténet; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Liturgia [1, 2]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Poimenika [1, 2]; Rendszeres teológiai szigorlat; Romológia [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Teológiai enciklopédia; Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Valláspedagógia és -lélektan; Vizsgaistentisztelet; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]
Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.	Angol nyelvi alapszöveg [1, 2, 3]; Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3]; Beszédművelés és retorika [1, 2, 3]; Bibliikus szigorlat; Dogmatika [1, 2]; Etika prolegomena; Etikatörténet; Filozófiatörténet; Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]; Homiletika [1, 2]; Homiletika gyakorlat; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Katechetika [1, 2]; Korai dogmatörténet; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 2 - [1, 2, 3, 4]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Poimenika [1, 2]; Romológia [1, 2]; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]; Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Vallás- és egyházzociológia; Vallástörténet; Vizsgaistentisztelet
Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.	Bibliikus szigorlat; Diakónika; Egyházismeret; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. sz.); Etika [1, 2]; Etika prolegomena; Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció; Hitvallásismeret [1, 2]; Katechetika [1, 2]; Korai dogmatörténet; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 1 [1, 2, 3]; Liturgia [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Poimenika [1, 2]; Rendszeres teológiai szigorlat; Teológiai enciklopédia; Testnevelés [1, 2, 3]; Vallás- és egyházzociológia
Kezdeményező szerepet vállal szakmájának a kö-	Bevezetés a gyakorlati teológiába; Bibliaismeret [1, 2]; Diakónika; Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Etika prolegomena; Etikatörténet; Görög

<p>zösség szolgálatába állítására.</p>	<p>nyelv [1, 2, 3]; Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]; Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció; Homiletika [1, 2]; Homiletika gyakorlat; Katechetika [1, 2]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Liturgika [1, 2]; Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]; Vallás- és egyházzsociológia; Vizsgaistentiszelet</p>
<p>Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.</p>	<p>A felvilágosodás korának egyháztörténete; Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3]; Bevezetés a gyakorlati teológiába; Bibliai kortörténet [1, 2]; Diakónika; Egyházismeret; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. sz.); Etika [1, 2]; Etikatörténet; Felekezetismeret [1, 2]; Görög nyelv [1, 2, 3]; Gyülekezetépítés [1, 2]; Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció; Hitvallásismeret [1, 2]; Kápláni szigorlat; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Korai dogmatörténet; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Missziológia [1, 2]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Pasztorációs munka cigányok/romák között; Rendszeres teológiai szigorlat; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Teológiai enciklopédia; Testnevelés [1, 2, 3]; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]</p>
<p>Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa.</p>	<p>Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3]; Bibliai kortörténet [1, 2]; Diakónika; Egészségtan; Egyházismeret; Etika [1, 2]; Exegetikai alapdolgozat; Exegetikai módszertan; Felekezetismeret [1, 2]; Görög nyelv [1, 2, 3]; Gyülekezetépítés [1, 2]; Héber nyelv [1, 2, 3]; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Kötelezően választható tárgyak - Biblikus sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Biblikus sáv 2 - [1, 2, 3, 4]; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 1 [1, 2, 3]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Liturgika [1, 2]; Missziológia [1, 2]; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Pasztorációs munka cigányok/romák között; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; Vallástörténet</p>
<p>Szakterülete legfontosabb problémái kapcsán átlátja és képviseli az azokat meghatározó aktív állampolgári, műveltségi elemeket.</p>	<p>A felvilágosodás korának egyháztörténete; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Bibliaismeret [1, 2]; Biblikus szigorlat; Egészségtan; Etika [1, 2]; Etika prolegomena; Etikatörténet; Exegetikai alapdolgozat; Exegetikai módszertan; Filozófiatörténet; Héber nyelv [1, 2, 3]; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Vallástörténet; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]</p>
<p>Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll.</p>	<p>A felvilágosodás korának egyháztörténete; Egyházismeret; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. sz.); Etika [1, 2]; Exegetikai alapdolgozat; Exegetikai módszertan; Felekezetismeret [1, 2]; Gyülekezetépítés [1, 2]; Héber nyelv [1, 2, 3]; Kápláni szigorlat; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Missziológia [1, 2]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Valláspedagógia és -lélektan; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]</p>

d) autonómiája és felelőssége	
Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.	A felvilágosodás korának egyháztörténete; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3]; Bibliai kortörténet [1, 2]; Biblikus szigorlat; Dogmatika [1, 2]; Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Egyházismeret; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. sz.); Exegetikai módszertan; Felekezetismeret [1, 2]; Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]; Gyülekezetépítés [1, 2]; Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció; Hitvallásismeret [1, 2]; Homiletika gyakorlat; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Kápláni szigorlat; Katechetika [1, 2]; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak - Biblikus sáv 2 - [1, 2, 3, 4]; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Missziológia [1, 2]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Poimenika [1, 2]; Rendszeres teológiai szigorlat; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Teológiai enciklopédia; Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]; Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Vallás- és egyházszociológia; Valláspedagógia és -lélektan; Vizsgaistentisztelet; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]
Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.	Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3]; Beszédművelés és retorika [1, 2, 3]; Bevezetés a gyakorlati teológiába; Bibliai kortörténet [1, 2]; Biblikus szigorlat; Diakónika; Dogmatika [1, 2]; Egészségtan; Etika [1, 2]; Etika prolegomena; Etikatörténet; Filozófiatörténet; Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]; Homiletika [1, 2]; Homiletika gyakorlat; Korai dogmatörténet; Latin nyelv [1, 2, 3]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Romológia [1, 2]; Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]; Vallás- és egyházszociológia; Valláspedagógia és -lélektan; Vallástörténet; Vizsgaistentisztelet
Önállóan tervezi meg és végzi tevékenységeit.	Bibliismeret [1, 2]; Diakónika; Egyházismeret; Etika [1, 2]; Felekezetismeret [1, 2]; Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]; Gyülekezetépítés [1, 2]; Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció; Hitvallásismeret [1, 2]; Homiletika [1, 2]; Homiletika gyakorlat; Kötelezően választható tárgyak - Biblikus sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Latin nyelv [1, 2, 3]; Liturgika [1, 2]; Missziológia [1, 2]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Pasztorációs munka cigányok/romák között; Rendszeres teológiai szigorlat; Teológiai enciklopédia; Testnevelés [1, 2, 3]; Vallás- és egyházszociológia; Vizsgaistentisztelet
Új, komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.	A felvilágosodás korának egyháztörténete; Angol/Német teológiai szakfordítás [1, 2, 3]; Bevezetés a gyakorlati teológiába; Diakónika; Egészségtan; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. sz.); Etika [1, 2]; Etika prolegomena; Kápláni szigorlat; Katechetika [1, 2]; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Liturgika [1, 2]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Pasztorációs munka cigányok/romák között; Poimenika [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Vallás- és egyházszociológia; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]

<p>Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projekteibe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.</p>	<p>Etika [1, 2]; Exegetikai alapszöveg; Exegetikai módszertan; Görög nyelv [1, 2, 3]; Héber nyelv [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 2 - [1, 2, 3, 4]; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; Újszövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]</p>
<p>Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.</p>	<p>A felvilágosodás korának egyháztörténete; Angol nyelvi alapszöveg [1, 2, 3]; Bevezetés a gyakorlati teológiába; Bibliaismeret [1, 2]; Bibliikus szigorlat; Egyházismeret; Egyházjog; Egyháztörténet szigorlat (I-XVIII. sz.); Exegetikai alapszöveg; Exegetikai módszertan; Felekezeti ismeret [1, 2]; Görög nyelv [1, 2, 3]; Gyülekezetépítés [1, 2]; Gyülekezeti gazdálkodás és adminisztráció; Héber nyelv [1, 2, 3]; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Kápláni szigorlat; Katechetika [1, 2]; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 1 [1, 2, 3]; Kötelezően választható tárgyak - Bibliikus sáv 2 - [1, 2, 3, 4]; Kötelezően választható tárgyak - Gyakorlati sáv 1 - 1; Kötelezően választható tárgyak - Rendszeres sáv 2 [1, 2, 3, 4]; Latin nyelv [1, 2, 3]; Liturgia [1, 2]; Missziológia [1, 2]; Ókori és középkori egyháztörténet [1, 2]; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Ószövetségi írásmagyarázat [1, 2, 3]; Poimenika [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 - [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Szakdolgozat [1, 2]; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]</p>

Hogyan vizsgálják a kompetencia-fejlesztés eredményességét?

A Minőségbiztosítási Szabályzat kidolgozott eljárásokkal rendelkezik arra vonatkozóan, hogy a volt hallgatóink munkaerőpiaci helytállását mérje, illetve a képzés során végzett kompetencia-fejlesztés hatékonyságáról a végkimenet vonatkozásában visszajelzéseket kapjon.

Ilyen eszköz a záróvizsgán a vizsgabizottság elnökétől kért visszajelzés, az összefüggő szakmai gyakorlat helyszínéről bekért ajánlás, illetve anonim elégedettségi felmérés, valamint a munkáltatók között végzett rendszeres felmérések, illetve szabályzatilag nem rögzített egyeztetések, fórumbeszélgetések (Lásd Minőségbiztosítási Szabályzat alábbi fejezeteit: a szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmények értékelése, a záróvizsgán nyújtott hallgatói teljesítmények értékelése, a végzett hallgatókat foglalkoztató munkáltatók elégedettségének mérése). A kapott adatokat a szakjelentésben, valamint a mintatanterv fejlesztése során tudjuk figyelembe venni.

További fontos eszköze a hallgatók kompetencia-fejlődése nyomon követésének az évfolyamfelelősi/mentortanári rendszer. Minden hallgató egy évfolyamközösség tagja, amelyet általában két oktató vezet. Az évfolyam rendszeresen, zömében heti egy alkalommal, évfolyam-bibliaórán találkozik, közös programokat, évfolyam-kirándulásokat, csendes hétvégéket szervez. Gyakori a lelkész szakirány esetében, hogy az évfolyam-bibliaórákra gyülekezeti lelkészeket hívnak meg az évfolyamfelelősök, akik gyakorlati tapasztalataikról tájékoztatják a leendő szolgatársakat. Ugyancsak jellemző a szakirányra, hogy a hallgatók, egy-egy lelkészi végzettségű oktató vezetésével, gyülekezeti kiszállásokat tartanak, ahol közösen végzik a vasárnapi istentisztelet szolgálatát, illetve bemutatják a gyülekezetnek az egyetemet, népszerűsítve a lelkészi hivatást. Ez a kötetlen emberi kapcsolatok kialakulásának kedvező gyakorlat nagyban elősegíti a pálya-motiváció fenntartását, a személyes életúti nehézségek feldolgozását, illetve a kompetencia-fejlesztés eredményességének folyamatos intézményi nyomon követését.

S végül, az egyházi alkalmazotti szakoknak, így a teológia szak lelkész szakirányának is sajátossága, hogy a hallgatók minden tanév tavaszi félévében minősítési eljáráson esnek át. Az eljárást a Teológiai Intézet oktatóiból és a fenntartó egyházkerület küldöttjéből álló Minősítő Bizottság folytatja le annak érdekében, hogy meggyőződhessen arról, hogy a hallgató:

- hitbeli felfogása és magatartása a Szentírás, valamint református hitvallásaink alapján áll,
- az MRE Zsinatának tanbeli és etikai állásfoglalásait magára nézve kötelezőnek fogadja el,
- alkalmas a tanulmányi idő alatt rá váró lelkipásztori, illetve hitoktatói, hittanár-nevelői és kántori jellegű feladatok ellátására,
- a jövőben alkalmas lelki vezetője lehet a rábízott gyülekezeteknek, illetve a hitoktatásban részt vevő gyermekeknek és fiataloknak.

A Minősítő Bizottság a hallgató adott tanévi tanulmányi eredményeit összesítő táblázat, anyaggyűlekezete lelkipásztorának írásbeli véleménye, az évfolyamfelelős, végzős lelkész szakirányú hallgatóknál pedig a szakoktató lelkész nyilatkozata és a Minősítő Bizottság tagjainak észrevételei alapján vizsgálja meg a hallgató tanulmányi előmenetelét, közösségi tevékenységét és életvitelét. Ez az eljárás lehetővé teszi a hallgatói kompetenciák fejlődésének folyamatos nyomon követését. A „nem megfelelő” minősítést kapott hallgató egyházi alkalmazotti szakon nem folytathatja tovább a tanulmányait.

2.6. A képzés eredményessége, a hallgatói létszám adatok

Jelentkezési, felvételi és végzési adatok alapján

Teológia szak

teljes idejű képzésben (nappali)

tanév	jelentkezők száma	felvételi keret (tervezett felvétel)	felvettek száma		felvételi ponthatár (áll. fin./ önkts.) /ha releváns/	a képzési idő alatt diplomát szerzők száma
			állami finansz.	önköltséges		
2009/10	8	40	8	1	328	-
2010/11	10	40	7	2	340	1
2011/12	6	40	6	2	330	2
2012/13	8	40	2	1	340	-
2013/14	7	40	5	-	340	-

A táblázat adatainak szöveges elemzése

A teológia szakra önmagában, a lelkész szakirány nélkül csak kevesen jelentkeznek. A szakot önmagában jellemzően olyan, a teológiai tudomány iránt érdeklődő fiatalok választják, akik még bizonytalanok lelkészi vagy vallásánári elhívásukban. A legtöbben közülük az egyetemi tanulmányi pálya során erősödnek meg valamelyik egyházi alkalmazotti pálya iránti elhívásukról, s ezért vagy felveszik a lelkészi szakirányt, vagy szakváltás keretében átjelentkeznek a vallásánári, esetleg a katekéta-lelkipásztori munkatárs szakra. Ellenkező irányú folyamatra nagyon ritkán kerül sor: a lelkész szakirányt elvértve leadják olyan hallgatók, akik elvesztették motivációjukat a lelkészi hivatás iránt, vagy akiket a Minősítő Bizottság nem talált alkalmasnak a szakirány folytatására. Ez egészen minimálisra csökkenti a teológia szakon kiadott diplomák számát.

részidejű képzésben (esti, levelező, távoktatás) együtt

tanév	jelentkezők száma	felvételi keret (tervezett felvétel)	felvettek száma		felvételi ponthatár (áll. fin./ önkts.) /ha releváns/	diplomát szerzők száma
			állami finansz.	önköltséges		
2009/10						
2010/11						
2011/12						
2012/13						
2013/14						

A táblázat adatainak szöveges elemzése

A teológia szakon és annak lelkész szakirányán részidejű képzést intézményünk nem folytat.

nyelvismeret (államilag elismert nyelvvizsgák alapján, nappali tagozaton)

tanév	nappalira felvettek közül a felvételtor nyelv- vizsgálója volt		a nyelvvizsga hiánya miatt közvetlenül a záróvizsga után nem kapott diplomát	
	fő	%	fő	%
2009/10	2	22	-	-
2010/11	6	66	-	-
2011/12	2	25	-	-
2012/13	1	50	-	-
2013/14	3	60	1	100%

A táblázat adatainak szöveges elemzése

Amint a teológia szak jelentkezési és végzési adatai kapcsán kifejtésre került, a tanulmányaikat ezen a szakon kezdő hallgatók jellemzően más szakon szerzik meg diplomájukat.

Teológia szak lelkész szakirány

teljes idejű képzésben (nappali)

tanév	jelentkezők száma	felvételi keret	felvettek száma*		a szakot a képzési idő lejárta előtt elhagyó hallgatók száma	a képzési idő alatt diplomát szerzők száma (% összesen/lemorz. nélkül)
			állami finansz.	önkölts.		
2008/09	30	60	29	1	7 (24%)	7 (24% / 30%)
2009/10	29	60	30	---	8 (26%)	6 (20% / 27%)
2010/11	29	60	28	---	5 (18%)	6 (21% / 26%)
2011/12	39	60	34	1	5 (14%)	8 (22% / 27%)
2012/13	50	60	41	3	18 (41%)	8 (19% / 31%)

*A felvételi ponthatár az államilag finanszírozott és az önköltséges képzésben minden tanévben azonos volt.

A táblázat adatainak szöveges elemzése

A vizsgált időszakban kimutatott felvételi és végzési adatok közötti különbség oka részben a hallgatók lemorzsolódása, ami vagy tanulmányi elégtelenségre, vagy a lelkészi pálya iránti motiváltság elvesztésére, vagy a lelkészi szakirányról való eltanácsolásra vezethető vissza: az így kieső hallgatók száma a vizsgált időszakban átlagosan 25%. A 2012/2013. tanév kimagaslóan magas beiratkozási száma átlagon felüli lemorzsolódással járt együtt, ami elsősorban a keresők, de a lelkészi hivatás iránt végül el nem köteleződött hallgatók magas arányával magyarázható.

A képzési idő alatt diplomát szerzők alacsony számarányának másik oka a tanulmányi pályák elhúzódása. Ez a jelenség a hazai felsőoktatásban is kimutatható tendencia, s egyetemünkön az osztatlan képzésekre erősebben jellemző, mint a rövidebb képzési idejű BA vagy MA szakokra. A tanulmányi időt a hallgatóink az esetek döntő többségében egyetlen tanévvel nyújtják meg, ki-

használva azt a jogszabályi előírást, amely a képzési időnél egy évvel hosszabb tanulmányi időszakra biztosítja az állami finanszírozást.

S végül ezen a szakon is viszonylag magas a nyelvvizsga hiányában ki nem adott diplomák száma, aminek az aránya – a vizsgált időszakokra vetítve – átlagosan a záróvizsgát teljesített hallgatók 20%-a; ehhez lásd még lentebb.

részidejű képzésben (esti, levelező, távoktatás) együtt

tanév	jelentkezők száma	felvételi keret (tervezett felvétel)	felvettek száma		felvételi ponthatár (áll. fin./ önkts.) /ha releváns/	diplomát szerzők száma
			állami finansz.	önköltséges		
2008/09						
2009/10						
2010/11						
2011/12						
2012/13						

A táblázat adatainak szöveges elemzése

A teológia szak – lelkész szakirányon intézményünk nem folytat részidejű képzést.

nyelvismeret (államilag elismert nyelvvizsgák alapján, nappali tagozaton)

tanév	nappalira felvettek közül a felvételtor nyelvvizsgálója volt		a nyelvvizsga hiánya miatt közvetlenül a záróvizsga után nem kapott diplomát	
	fő	%	fő	%
2008/09	10	33	6	25
2009/10	17	57	3	14
2010/11	14	50	5	29
2011/12	21	60	3	16
2012/13	17	40	2	18

A táblázat adatainak szöveges elemzése

A vizsgált időszakban a képzésre történő belépéskor a felvett hallgatók közel 50%-ának már megvolt a diplomához szükséges nyelvvizsga bizonyítványa, illetve az azzal egyenértékű dokumentuma (zömében nem Magyarországon szerzett érettségi bizonyítványa). Ez az előző szakjelentéshez viszonyítva, amikor ez az arány még 40 % volt, egyértelműen javuló tendenciát mutat.

A záróvizsga után a szak hallgatóinak – a vizsgált teljes időszak összesített átlaga alapján – 20,4%-a nyelvvizsga hiányában nem tudta átvenni a diplomáját, ez a korábbihoz képest némileg romló átlagos adatot mutat. A záróvizsga évében át nem vett diplomák döntő többségét a volt hallgatók 2 éven belül veszik át.

Intézményünk a teológia szakon is (ahogy minden, nem felsőfokú végzettségre épülő szakján) hallgatóinak kötelezően választható tantárgyként kínál 3 félév általános nyelvi alapozó képzést, amelynek célja a diplomához szükséges nyelvvizsgára való felkészülés támogatása.

Bár a nyelvvizsga hiányában ki nem adott diplomák számaránya országos viszonylatban nem kiemelkedő, a statisztikai adatok ismeretében a legutóbbi akkreditáció óta szigorítottuk a nyelvi képzés alóli mentesülés szabályait (TVSZ 20. §). Így 2017 szeptembere óta a külföldön, nem német vagy angol képzési nyelvű intézményben szerzett érettségi bizonyítvány nem mentesít a nyelvi kurzusok teljesítése alól.

További fontos eszköze a hallgatók jobb nyelvi felkészülésének, hogy egyetemünk a Nemzeti felsőoktatási törvény előírásának megfelelően, valamennyi szakán a diploma megszerzéséhez szükséges kreditszám 10%-ának teljesítését idegen nyelven is lehetővé teszi a hallgatóknak. Ennek érdekében intézményünk minden tavaszi félévben egy 67 kredites tantárgycsomagból hirdet meg 20-30 kreditnyi tantárgyat a szakok kötelező, kötelezően választható, illetve szabadon választható

tantárgyaiból. A kurzusok beindulásának minimális hallgatói létszáma e tárgyak esetében nem 5, hanem 3 fő. Ezt a rendszert a legutóbbi akkreditáció óta dolgoztuk ki, és 2017 tavaszán vezettük be. A hallgatókat pedig e kurzusok felvételére azzal is motiváljuk, hogy pályázatok elbírálása, ösztöndíjak odaítélése esetén az így szerzett krediteket többletponttal jutalmazzuk.

3. Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés rendszere és eredményei

3.1. A szak „gazdája”, menedzselése

A feladatok és hatáskörök feltüntetésével

A DRHE valamennyi szakjához, szakirányához és képzéséhez tartozik szak-, szakirány- vagy képzésfelelős, akinek az adott szak minőségbiztosítási felügyelete, fejlesztése, folyamatos tartalmi és módszertani korszerűsítése a feladata. A szak-, a szakirány- és a képzésfelelősnek eleget kell tennie a MAB által támasztott követelményeknek, valamint az egyetem Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzített szakmai előírásoknak.

A szakfelelős minőségbiztosítással kapcsolatos feladatai a következők:

- a) a KKK teljesülésének és az akkreditációs követelményeinek való folyamatos megfelelés felügyelete, javaslattétel a képzési program fejlesztésére,
- b) a szakmai gyakorlólhelyek és a felkérendő gyakorlatvezetők előzetes szakmai véleményezése,
- c) a felkért külső óraadók személyének előzetes szakmai véleményezése,
- d) a mintatanterv, képzési program módosítására vonatkozó indítványok előzetes véleményezése, felkérés szerint annak előkészítése,
- e) a tanulmányi tájékoztató anyagának, az intézményi tájékoztatók, brosúrák, honlapoldalak adott szakra vonatkozó leírásainak folyamatos korszerűsítése, módosításuk kezdeményezése,
- f) a szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmények felmérésében a minőségügyi referens munkájának támogatása,
- g) a szakot népszerűsítő kampányokban, kiszállásokban, nyílt napokon való részvétel,
- h) az elégedettségi felméréseknek az adott szak vonatkozásában történő összegző kiértékelése,
- i) a szakjelentés összeállítása és beterjesztése.

A szakfelelőst az adott szak képzési programjának és szakmai gyakorlatainak tartalmi és személyi elemeit érintő valamely kérdés megtárgyalása esetén, a Tanulmányi Bizottság és a Szenátus ülésére tanácskozási joggal meg kell hívni.

A szakmai gyakorlólhelyek, valamint a szakoktatók kiválasztása során az intézetvezető köteles előzetesen kikérni a szakfelelős állásfoglalását.

A szakfelelős az adott képzési program szakirányát (is) érintő kérdésekben egyeztetni köteles a szakirány-felelőssel.

A szak, szakirány minden tantárgyához tartozik felelős, akinek a tantárgy fejlesztésének, oktatásának közvetlen szakmai felügyelete, a tantárgyi program folyamatos tartalmi és módszertani korszerűsítése, új képzési program indítása kapcsán a tantárgyi programok, tantárgyleírások kidolgozása a feladata. A *tantárgyfelelősnek* eleget kell tennie a MAB által támasztott követelményeknek, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzatban rögzített szakmai előírásoknak.

A tantárgyfelelős az általa felügyelt tantárgy oktatása és/vagy számonkérése során szerzett személyes tapasztalatai, az adott tantárgy oktatóinak véleménye, a hallgatói elégedettségi felmérések ismerete, az adott tantárgy vizsgaeredményeiről készített kimutatások, valamint az adott tudományterületen elért legújabb eredmények és elérhető szakirodalom fényében folyamatosan felülvizsgálja az adott tantárgy tantárgyleírását, és szükség szerint korszerűsíti azt. Ha a tantárgyfejlesztés csak a tanterv módosításával valósítható meg (heti óraszám-, illetve kreditoptimalizálás), kezdeményezi a szakfelelősnél a tanterv módosítását.

A teológia szak szakfelelőse dr. Baráth Béla Levente habilitált egyetemi tanár, aki a szakon összesen 32 kreditnyi tantárgy felelőse (1 ismeretkör, 5 tantárgy), a szak szempontjából meghatározó kötelező tantárgyak oktatója, aki a szak képzési programjának vonatkozásában releváns kutatási területén folyamatosan publikál. Törzstagja és rendszeres témavezetője az egyetem hittudományi doktori iskolájának, a szak hallgatóinak rendszeres szakdolgozati témavezetője, és a szakon ko-

rábban több alkalommal látott el évfolyamfelelősi feladatot. Szakmai testületi tagságai és közéleti szerepvállalása mellett folyamatos publikációs és szerkesztői tevékenysége is mutatja, hogy szakterületének országos szinten ismert és elismert képviselője. Részletes szakmai életrajzához és publikációs tevékenységéhez lásd:

<https://www.drhe.hu/hu/users/dr-barath-bela-levente>

A lelkész szakirány felelőse dr. Fekete Károly habilitált egyetemi tanár, aki a szakon egy meghatározó ismeretkör (12 kredit) tantárgyfelelőse. Jelenleg az egyetem rész munkaidőben foglalkoztatott oktatója, aki a fenntartó egyházkerület lelkészi elnöki (püspöki) feladatait is ellátja. E feladatkörében meghatározó szerepe van az összefüggő szakmai gyakorlat (hatodév) helyszíneinek kiválasztásában, és bizonyos értelemben a végzett hallgatók munkáltatójaként releváns tapasztalatokkal rendelkezik a képzés színvonaláról, az elsajátított kompetenciák jellegéről és mértékéről. Szakmai testületi tagságai és közéleti szerepvállalása országos viszonylatban is kiemelkedő. Részletes szakmai életrajzához és publikációs tevékenységéhez lásd:

<https://www.drhe.hu/hu/users/dr-fekete-karoly>

3.2. **Belső, rendszeres minőségbiztosítás**

Végeznek-e a szakon belső, rendszeres, szervezett minőségbiztosítási tevékenységet?
(minőségbiztosítási felelős(ök)? bizottság?)?

Képzési szolgáltatásának folyamatos minőségfejlesztése céljából egyetemünk valamennyi képzési programja vonatkozásában két évente áttekintő jelentést készít. A szakjelentés a vizsgált időszak vonatkozásában az alábbi főbb területekre terjed ki:

- a) jelentkezési és felvételi adatok, azok változásának iránya, tendenciái,
- b) a Neptun egységes elektronikus tanulmányi rendszer adatai,
- c) a hallgatói elégedettség, az elégedettségi felmérések és a szak hallgatóinak hallgatói fórumán szerzett tapasztalatok alapján,
- d) tehetségondozás (versenyeredmények, TDK),
- e) a záróvizsgák tapasztalatai,
- f) végzett hallgatók elégedettségi felmérése(i) és egyéb pályakövetési információk,
- g) a szak oktatóinak helyzetértékelése, a szakra vonatkozó C-SWOT analízis alapján,
- h) nyilatkozat arról, hogy az intézményfejlesztési tervnek az adott szakra vonatkozó fejlesztési célkitűzései és akciótervei időarányosan teljesülnek-e.

A szakjelentést a szakfelelős értékkelő záradékkal látja el, amelyben nyilatkozik arról, hogy véleménye szerint

- a) az adott szak a vizsgálat időpontjában megfelel-e az akkreditációs követelményeknek,
- b) az adott szak vonatkozásában időarányosan megvalósulnak-e az adott szakra vonatkozó intézményfejlesztési célok és akciótervek,
- c) melyek azok a területek, ahol szerinte minőségbiztosítási beavatkozásra van szükség.

A szakjelentés eszközét a legutóbbi akkreditáció során kapott javaslatként vezette be intézményünk, és először azt 2018 júniusában készítettük el. Az első jelentések eredményei az új Intézményfejlesztési Terv (2019–2023) fontos forrásszövegei.

A szakjelentés – mint minőségbiztosítási eszköz – a Minőségbiztosítási Szabályzatban le szabályozott, egységes minőségbiztosítási és -fejlesztési rendszer része, amelynek több felelőse és szereplője is bekapcsolódik a szakok fejlesztésébe. Így kiemelt szerepe van az intézményi minőségügyi referensnek (MBSZ 17. §), a tantárgyfelelősöknek (MBSZ 20. §), a Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottságnak (MBSZ 16. §), valamint a rektornak, az oktatási rektorhelyettesnek és a Szenátusnak is (MBSZ 14–15. és 15B §). A szakfejlesztésre vonatkozó szenátusi előterjesztéseket a Vezetői Értekezlet és a Tanulmányi Bizottság is előzetesen véleményezi, a hitéleti szakok vonatkozásában,

így a teológia szak vonatkozásában is, ezt a Teológiai Intézet oktatói értekezlete is minden esetben megteszi.

Hogyan biztosítják és fejlesztik a képzés minőségét:

a bemenet körében: oktatók alkalmazása, hallgatók *(pl. tudásszint felmérés)*

Oktatók:

A legutóbbi intézményfejlesztési tervünkben stratégiai akcióként vállaltuk, hogy az oktatói követelményrendszerben (SzMSz) rögzítjük az egyes oktatói munkakörök betöltésének és az abban való továbbfoglalkoztatásnak a tudománymetrikai és egyéb szakmai kritériumait. Így minden oktatói munkakör esetében rögzítettük, hogy milyen típusú publikációból hány darabot kell teljesíteni egy minősítési ciklus ideje alatt, illetve milyen tevékenységet és aktivitást várunk el az oktatótól a tehetséggondozás, a nemzetközi kapcsolatok ápolása vagy a tudományos közéleti szerepvállalás terén. Az oktatók minden tanév végén – egy űrlap kitöltésével – munkájukról jelentést tesznek, s ebben e feltételek teljesülését is igazolniuk kell. A jelentésüket a közvetlen munkahelyi felettesük véleményező záradékkal látja el, és azt – 2020 nyarától – majd a rektor is véleményezi. Ezeket a kritériumokat az oktatói pályázatok elbírálása (előléptetések), valamint a határozott idejű szerződések meghosszabbítása esetén is mérlegelik a véleményalkotó fórumok. Szerződéshosszabbítások és előléptetések esetén a Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottság a támogató határozatát az oktatói munka hallgatói véleményezése eredményének megismerése után hozza meg.

Hallgatók:

A hallgatók felvétele során intézményünk egyetlen szakon sem végez tudásfelmérést, mert a felvételi pontok kiszámítása a középiskolai teljesítmény, illetve az érettségi vizsga eredménye alapján történik. Ugyanakkor a hitéleti szakokon a jelentkezők pályaválasztási vizsgálaton esnek át, amely a választott pálya iránti elhivatottság és az egyházi kötődés felmérése után, kiterjed a foglalkozáskészség, a nyelvhelyesség, a beszédkészség, illetve zenei hallás és énektudás felmérésére is.

A legutóbbi akkreditáció óta vezettük be szakjainkon a *belépő hallgatók pályamotivációjának* felmérését. Ez egy kérdőíves, anonim adatfelvétel, amellyel felmérjük a belépő hallgatók intézményi és pályaválasztási motivációit, tanulmányi elkötelezettségét és jövőterveit, szabadidős szokásait, szülői háttérét, nem hitéleti szakosok esetén a vallásos kötődést. A felmérés célja, hogy a meglévő motivációs és érdeklődési motívumokra építve további, a hallgatók számára érdeklődésre számot tartó programokkal lehessen színesíteni az egyetemi életet. A tanulmányi elkötelezettség felmérésével beazonosíthatóvá válhatnak olyan bizonytalansági tényezők, amelyekre tréningek vagy mentálhigiénés tanácsadás formájában lehet segítséget nyújtani a hallgatók számára, mielőtt ezek a képzés elhagyását eredményeznék. A demográfiai, a vallási kötődésre, a korábbi középiskola fenntartójára vonatkozó adatok jó alapot szolgáltatnak az intézmény számára, hogy milyen hallgatók számára vonzó az intézmény kínálata. Ezek az adatok, kiegészítve az intézményválasztási és pályaválasztási motiváció feltérképezésével, hozzájárulhatnak az egyetem felvételi toborzásának sikerességéhez is. A felmérést a sikeres záróvizsgát tett hallgatók körében is meg kívánjuk majd ismételni, közvetlenül a záróvizsgát követően, hogy lássuk: az egyetemi tanulmányaik ideje alatt pályamotivációjuk milyen irányban változott. Az elsőévesek pályamotivációs felmérését 2018 őszén folytattuk le először, online formában, amelyben anonim módon tudtak választ adni kérdéseinkre. A hitéleti képzés esetén a kitöltők több, mint fele számára nem ez jelenti az első felsőoktatási tapasztalatot. Körülbelül kétharmaduk egyházi középiskolában érettségizett, döntő többségük gimnáziumi osztályban. Az intézményválasztási motivációjukra vonatkozó kérdés kapcsán a legnagyobb arányban az egyetem jó híre és egyedi képzési profilja szerepelt, de megjelenik az okok között a lelkeszi ajánlás, a saját tapasztalat is. A felvételi mind az intézmény, mind a szakválasztás tekintetében döntő többségében megfelelt a hallgatók korábbi terveinek. A szakválasztás

legfontosabb tényezői között kiemelkedik az elhivatottság, a tudás továbbgyarapításának szándéka, valamint annak az igénye, hogy a hallgató azzal foglalkozhasson, amit szeret. A szülők körülbelül harmada rendelkezik érettségénél magasabb iskolai végzettséggel, és a hallgatók közel háromnegyedét anyagilag támogatja a családjuk.

Ugyancsak új, és a tehetséggondozáshoz kapcsolódó kezdeményezés, hogy 2016 óta minden tanév kezdetén kétfordulós *tehetségmérést* végzünk (Raven és Renzulli–Hartmann), amely a belépő első évfolyamban szűri a magas intelligenciával és kiemelkedő tehetséggel rendelkező hallgatókat. A mérést követően célzottan történhet meg a kiválókat hallgatók integrálása az intézmény tehetséggondozó programjába, ezzel megnövelhető a tehetségek kibontakoztatására fordítható idő, s így a tehetséggondozás hatékonysága is.

az oktatási-tanulási folyamatban: oktatók működése (OMHV), hallgatók előrehaladása, eszköz- és infrastrukturális ellátottság biztosítása, fejlesztése:

A legutóbbi intézményfejlesztési tervünkben stratégiai akcióként vállaltuk, hogy az oktatói követelményrendszerben (SzMSz) rögzítjük az egyes oktatói munkakörök betöltésének, és az abban való továbbfoglalkoztatásnak a tudományometriai és egyéb szakmai kritériumait. Így minden oktatói munkakör esetében rögzítettük, hogy milyen típusú publikációból hány darabot kell teljesíteni egy minősítési ciklus ideje alatt, illetve milyen tevékenységet és aktivitást várunk el az oktatótól a tehetséggondozás, a nemzetközi kapcsolatok ápolása vagy a tudományos közéleti szerepvállalás terén. Az oktatók minden tanév végén – egy űrlap kitöltésével – munkájukról jelentést tesznek, s ebben a feltételek teljesülését is igazolniuk kell. A jelentésüket a közvetlen munkahelyi felettesük véleményező záradékkal látja el.

Az oktatók működésével kapcsolatos hallgatói elégedettséget az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezésének (OMHV) rendszerével tudjuk mérni. A korábbi, kézzel kitöltendő elégedettségi kérdőívek helyett a Neptun elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül, digitális formában kérjük be minden félév után, valamennyi tantárgy vonatkozásában a véleményüket. Így az utóbbi két félévben jelentősen (több, mint 95%-ra) javult a véleménynyilvánítási hajlandóság, s így az eredmények is sokkal reprezentatívabbakká váltak. Az oktató írásos kimutatást kap a hallgatók véleményéről minden tantárgya vonatkozásában, de a kapott eredményeket össze tudja hasonlítani saját, az adott félévben hirdetett tárgyainak, saját intézete oktatóinak, valamint az egyetem valamennyi oktatójának átlagával is. Az eredmény részben titkos, azt csak az oktató tanszékvezetője és a rektor ismerheti. Azt látjuk, hogy több kolléga esetében a hallgatói elégedettség évről évre javul – az oktatók nyilván „reagálnak” a kapott észrevételekre, és törekszenek a magasabb értékelésekre. Az eredmények intézményi összesítését a honlapunkon nyilvánosságra hozzuk, az oktatói előléptetések, illetve szerződés hosszabbítások során a MÉB az OMHV eredményét az adott oktató vonatkozásában több évre visszamenőleg mindig megismeri, és az intézeti/intézményi átlaghoz való viszonyon felül, a több félév alapján kirajzolódó tendenciát is figyeli.

a képzési kimeneteket (*learning outcomes*) illetően:

Végeznek-e a szak működésére vonatkozó rendszeres felméréseket a következők körében?
oktatók -- hallgatók -- végzett hallgatók -- felhasználók, munkaerőpiac -- egyéb:

Ha igen, válaszait részletezzék.

Mi történik a válaszokkal, hogyan hasznosítják azokat? (*Ha szükséges, típusonként részletezve.*)

Intézményünk a Minőségbiztosítási Szabályzatában rögzítettek szerint rendszeresen végez elégedettségi felméréseket az oktatók, a nem oktatói alkalmazottak és a hallgatók között az egyetemmel szembeni elvárásaik, a DRHE oktatási és oktatásszervezési tevékenységével kapcsolatos elégedettségük, illetve ezek változásának értékelése céljából; a felmérés az oktatók és a nem oktató alkalmazottak esetében az intézményi vezetéssel, valamint a minőségbiztosítási rendszer haté-

konyságával kapcsolatos elégedettségre is kitér. A felmérések eredményeit az érintettekkel alkalmazott, illetve a hallgatók esetében szakonként hallgatói értekezleten ismertetjük, megadva a lehetőséget az eredmények kommentálására, részletesebb kifejtésére. Az eredményeket a szakfelelősök a szakjelentésekbe, a MÉB és az intézményvezetés pedig a minőségfejlesztési jelentésekbe, illetve stratégiai terveibe, mint pl. az intézményfejlesztési tervbe építi be.

Egyetemünk a végzett hallgatók között szintén rendszeresen végez elégedettségi felméréseket, hogy felmérje valamennyi képzési program vonatkozásában az egykori hallgatóknak az oklevelük munkaerőpiaci értékéről, az intézményünkben megszerzett kompetenciák hasznosságáról, az egyes részterületi képzések gyakorlati hasznosíthatóságáról, valamint a személyes karrierlehetőségeiről kialakult véleményét. Az eredményeket a szakfelelősök a szakjelentésekbe, a MÉB és az intézményvezetés pedig a minőségfejlesztési jelentésekbe, illetve stratégiai terveibe, mint pl. az intézményfejlesztési tervbe építi be.

S végül, az egyetem a volt hallgatók oklevele munkaerőpiaci értékének megítélése céljából a munkáltatók véleményét is igyekszik elégedettségi felmérésekkel rendszeresen mérni és értékelni. Ez utóbbi eljárás esetében a legnehezebb statisztikailag releváns eredményekhez jutni, ezért itt a szabályzatilag rögzített, formális eljárás mellett felértékelődnek a fenntartó egyházkerület, mint legfőbb foglalkoztató vezetőségével, valamint az esperesi karral folytatott egyeztetések, közös munkaértekezletek, az egyházmegyei és egyházkerületi közgyűléseken folytatott informális megbeszélések. A kapott eredményeket a szakfelelősök a szakjelentésekbe, a MÉB és az intézményvezetés pedig a minőségfejlesztési jelentésekbe, illetve stratégiai terveibe, mint pl. az intézményfejlesztési tervbe építi be.

3.3. Diplomás pályakövető rendszer (DPR)

a végzettek elhelyezkedésének követése, a rendelkezésre álló adatok és elemzésük

A képzési szolgáltatás minőségének folyamatos fejlesztése céljából egyetemünk valamennyi képzési programon végzett egykori hallgatónak az oklevelük munkaerőpiaci értékéről, karrierlehetőségeiről kialakult véleményét rendszeresen méri és értékeli. A mérések és értékelések eredményét figyelembe kell venni a DRHE képzési stratégiájának előkészítésekor, szakok létesítésekor és indításakor, tantervek és képzési tervek meghatározásakor, módosításakor.

A kérdőíves felmérés a képzés három szakaszában történik. Elsőként a belépő hallgatók pályamotivációjának felméréssel kezdődik a vizsgálat, másodikként a felmérés a sikeres záróvizsgát tett hallgatók körében, közvetlenül a záróvizsgát követően, végül a végzést követő első, harmadik és ötödik, lelkész szak esetében további egyéb években. A kérdőívek mintáit a Minőségbiztosítási Szabályzat mellékletei rögzítik. Egyetemünk az intézményi kérdőívek kidolgozásokor figyelembe vette az országos Diplomás Pályakövető Program ajánlásait és az ott meghatározott kérdéseket.

Az 1, 3 és 5 éve végzett teológus-lelkészek véleményét a képzésről legutóbb 2018-ban mértük fel. A kiküldött kérdőíveket a volt hallgatók 16%-a töltötte ki, ami ha abszolút értékben nem is eredményezett sok válaszadást, de arányaiban, országos viszonylatban kiemelkedőnek tekinthető. A beérkezett válaszokból összességében az állapítható meg, hogy korábbi hallgatóink az egyetemünkön folyó lelkészképzést egészében és részleteiben is pozitívan értékelik. A lelkészi szolgálathoz napjainkban sok helyen szorosan kapcsolódó feladatok közül nagy számban tartják hiányosnak a gyülekezeti menedzsmenttel, a szociális intézmény és az iskola fenntartással, illetve a pályázatírással kapcsolatban szerzett ismereteiket. A tapasztalatokat a most készülő intézményfejlesztési tervünkben kívánjuk hasznosítani, a szak fejlesztésére vonatkozó stratégiai célok megalkotása során. Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a felmerült igények egy része nem a graduális képzésben orvosolható, hanem azokat a lelkésztovábbképzés kapcsán lehetne és kellene hangsúlyosan figyelembe venni.

A végzett hallgatók pályakövetésének elősegítése érdekében a DRHE – valamennyi szakja vonatkozásában – alumni rendszert működtet. Az intézményi alumni rendszer – mind elektronikus, mint hagyományos – szolgáltatásai révén biztosítja a DRHE és volt hallgatói között a kapcsolattar-

tást, segít fenntartani a végzett hallgatókban az intézményhez kötődés, egymás között pedig az összetartozás érzését. Az intézményi alumni rendszer elektronikus szolgáltatásaival biztosítja a végzett hallgatók pályakövető vizsgálatához szükséges adatok és információk jelentős részét, valamint az időszakos adatgyűjtések egyszerű, költséghatékony lebonyolítását.

Az intézmény az alumni rendszer keretében, a tagok nyilatkozatai alapján, az általuk szolgáltatott adatok felhasználásával nyilvántartást üzemeltet az alumni tagok személyi adatairól, elérhetőségéről valamint a szolgáltatásokhoz kapcsolódó egyéb adatokról.

Az intézményi alumni rendszer keretében a DRHE volt diákjai számára

- internetes közösségi felületet (intézményi alumni weboldalt),
- önkéntes adatszolgáltatáson alapuló elektronikus nyilvántartást,
- elektronikus levelező rendszerén keresztül meghívásokat, felvételi felhívásokat, továbbtanulási tájékoztatókat,
- elektronikus és/vagy nyomtatott tájékoztató kiadványokat, intézményi hírleveleket,
- rendszeres időközönként (évfolyam-) találkozót, kulturális, tudományos és hitéleti eseményeket, rendezvényeket,
- az intézmény különböző szolgáltatásainak igénybevételéhez a vonatkozó szabályzatokban meghatározott kedvezményeket biztosít (pl. könyvtár, sportpálya használat, sporteszköz-kölcsönzés, képzési díjak, vendégszobák).

S végül, egyetemünk az Oktatási Hivatal Felsőoktatás Elemzési Főosztály Diplomás Pályakövető Rendszer adatait is a visszajelzés egyik fontos eszközének tekinti végzett hallgatóinak elhelyezkedéséről, így a diploma munkaerőpiaci értékeléséről. Ezek a kimutatások egyrészt azt mutatják, hogy a szakon végzettek nagyon hamar, 2-5 hónapon belül elhelyezkednek, másrészt azt, hogy bár bérük messze az országos diplomás-bérek átlaga alatt marad, a pályaelhagyás összességében nem jellemző.

3.4. Intézkedések, reakciók

esetleges korábbi vonatkozó MAB határozatok észrevételeire

Az egyetemi honlapon közzétett „Minőségfejlesztési jelentés a 2014–2018 közötti intézményfejlesztési feladatok megvalósulásáról” című dokumentum tételesen összefoglalja a teológia szakra vonatkozó fejlesztési feladatokat és ezek végrehajtásának kiértékelését. A minőségfejlesztési tervben rögzítettek végrehajtása során a teológia szak működésére közvetlen hatást gyakorló intézkedések közül kiemelhető, hogy:

- a Debreceni Református Kollégium felújításával kapcsolatos infrastrukturális fejlesztések jelentősen javították a teológiai tanszékek és kutatóintézetek munkakörülményeit,
- összevonásra került a két teológiai intézet, ami a szervezeti struktúrát lényegesen átláthatóbbá tette;
- a DRHE más szakjaihoz hasonlóan a teológiai szak oktatási rendjébe is bevezetésre kerültek a romológiai képzés tantárgyai,
- a nemzetköziesítés kapcsán külön program került kidolgozásra,
- áttekintésre került a szak tárgyainak sorrendisége,
- sor került a szak és a szakirány szakmai kompetenciarendjének átgondolására. Ennek során figyelembe lettek véve a zsinati KKK, ELB szabályrendelet, a 2014. évi akkreditációs szakjelentés szempontjai, a szak oktatóinak aktuális tantárgyleírásai, illetve aktuális észrevételei.

A minőségfejlesztési tervben rögzítettek mellett a képzésre vonatkozóan a következő fontosabb intézkedések történtek:

- A 2017/18. tanévben a teológia szakos hallgatóknak szakdolgozataik elektronikus változatát az egyetem e célra létrehozott elektronikus tárhelyére – a „szakdolgozati

repozitóriumba” – is fel kellett töltenie.

- A megújult egyetemi honlapon – mind a szak, mind a szakirány esetében – frissítésre került a bemutatkozó szöveg. (Lásd: <https://www.drhe.hu/hu/node/114>)
- Egy ad hoc munkabizottság átdolgozta az egyetem Minőségbiztosítási Szabályzatának 14. számú mellékletében közölt 1, 3, 5 éve végzett teológia-lelkész szakos hallgatók pályakövetéséhez kapcsolódó kérdőívet.
- Megkezdődtek az egyeztetések a börtönlelkészek képzésével kapcsolatos teendőket, illetve további posztgraduális képzések lehetőségéről.

4. C-SWOT analízis

(lehetőleg max. 3 oldal terjedelemben)

A C-SWOT analízis az adott szak erősségeinek és gyenge pontjainak, valamint a működésére nézve releváns külső korlátoknak, lehetőségeknek és veszélyeknek a számbavétele. A C-SWOT analízis segítségével a szaknak azt kell bemutatnia, hogy képes a tények ismeretében a jövőt tervezni. Az értékelés elemeit, következtetéseit a rövid és hosszabb távú célok logikai rendszerébe illesztve váljon láthatóvá a szak minőségcentrikus elkötelezettsége, figyelembe véve az adott intézmény stratégiáját, fejlesztési elképzeléseit (Intézményfejlesztési terv) is. A C-SWOT analízis elemei a következők:

- külső feltételek, korlátok (*Constraints*, **amiről nem tehetnek**)
- erősségek (*Strengths*)
- **(belső)** gyengeségek (*Weaknesses*, **amiről tehetnek**)
- fejlesztési, előrelépési lehetőségek (*Opportunities*)
- veszélyeztető tényezők (*Threats*).

A leírás-bemutatáshoz képest többségben legyenek az értékelő-elemző megállapítások.

Intézményünk a Minőségbiztosítási Szabályzatában rögzített eljárási rend szerint legutóbb 2018. május 22-én végzett a hitéleti szakok vonatkozásában a Teológiai Intézet oktatói körében C-SWOT analízist, az Intézményfejlesztési Terv előkészítéseként. Ennek eredményei – táblázatos formában – a következők:

Külső feltételek, korlátok <ul style="list-style-type: none">• lelkészi és hitoktatói életpályamodell hiánya• a református felsőoktatás szétaprózottsága• az egyházi pályák anyagi megbecsültségének alacsony foka• az egyházi szabályozás nem biztosítja képzéseink önálló munkaerőpiaci értékét	Erősségek <ul style="list-style-type: none">• a teológia/hittudományok teljes spektrumának lefedettsége oktatókkal• kvalifikált oktatók magas számaránya• széles körű és aktív nemzetközi kapcsolatok
Belső gyengeségek <ul style="list-style-type: none">• oktatók együttműködésének alacsony foka (egymás /el/ nem ismerése)• oktatói túlterheltség• képzési mintatantervek összehangoltságának alacsony foka• a lelkészképzés alternatív szervezési lehetőségeinek hiánya	<ul style="list-style-type: none">• hallgatói együttműködés hiánya• hallgatói létszám lassú csökkenése• helyben lakó oktatók (csökkenő) aránya• megváltozott jelentkezési motiváció• lassú és korlátolt reagálás az egyházi/társadalmi valóság változásaira

Fejlesztési, előrelépési lehetőségek	Veszélyeztető tényezők
<ul style="list-style-type: none"> • a szakirányú továbbképzések kínálatának bővítése • szakpárok indítása • összefüggő szakmai gyakorlatok hatásfokának javítása • épület belakása • nemzetköziesítés • tudományos/szakmai oktatói fórumbeszélgetések 	<ul style="list-style-type: none"> • hallgatókkal való kapcsolat meggyengülése felkészülésük kritikus szakaszában (csúszás, exmisszió) • az exmisszióba kirendelt hallgatók magas számaránya • hallgatóktól érkezett visszajelzések elhanyagolása • mentorlelkész szakoktatók képzésének hiánya

Szakunk erőssége, hogy magas a kvalifikált oktatók számaránya, és hogy széleskörű és aktív nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. Szakmai háttérünket nagymértékben meghatározza a fenntartó egyházkerülettel és a gyakorlóléhelyekkel kialakult szoros kapcsolatrendszer. Egyetemi telephelyeink infrastrukturális adottságai, oktatási és kutatási intézményei szintén lényeges pozitív tényezők működésünk szempontjából.

A teológia szakra és a lelkész szakirányra belépő hallgatók létszámadatai előbb stagnálást, majd 2015 után csökkenést mutatnak. Ez a jelenség nem intézményspecifikus, okai, értelmezése alaposabb szociológiai, egyház- és oktatásszociológiai elemzést kíván. Ezzel együtt is úgy látjuk, hogy intézményi szinten a „rekutációs bázis” tudatosabb, célirányosabb elérése érdekében célszerű továbbra is hangsúlyt fektetni a középiskolai bemutatkozó alkalmakra és a nyílt napok szervezésére. A hallgatói utánpótlás hosszú távú biztosítása érdekében, a tiszántúli református lelkészi kar mellett, az egyházi fenntartású iskolák vezetőivel és vallásánáiraival is igyekszünk szorosabbra fűzni a kapcsolatainkat.

Az elemzés során az a szempont is hangsúlyossá vált, hogy a szakunk működése szempontjából a hallgatói létszámcsökkenés nem csak gyengeséget, de egyszerre lehetőséget is jelent a még koncentráltabb és hallgatócentrikusabb oktatói munkára. Ennek elősegítése érdekében fogalmazódott meg az órával túlterhelt tanszékek terhelésének csökkentése, a lelkész szakirány mintatantervének ismételt áttekintése, illetve – a hallgatók igényének megfelelően – az Andaházy Kollégiumban egy hallgatói kézikönyvtár létrehozása.

A teológia szak képzési palettájának bővítése kapcsán, az „a’ la carte” nem diplomaszerezésre irányuló felnőttképzés megszervezésének elképzelése, a teológia MA – levelező képzés, illetve a lelkész szakirányra épülő szakirányú továbbképzési szakok beindítása fogalmazódott meg.

A szak működése szempontjából szintén fontos a kollégák oktató-kutató munkájának intézményi szintű elősegítése és a jó munkahelyi-közösségi légkör biztosítása. Ennek részeként a szakmai eredmények elismerése, az anyagi és előmeneteli lehetőségek fenntartása, bővítése, lehetőség szerint fiatal kollégák bevonása a teológiai oktató és kutató tevékenységbe.

A teológia szakon folyó képzés tudományos háttérének fejlesztése érdekében a Doktori Iskola, a hittudományi tanszékek, kutatóintézetek, kiadványok munkájának támogatása kíván fokozott figyelmet. Ennek érdekében célszerű a tudományos rektorhelyettesi és a doktori iskolai adminisztrációt megerősíteni, az intézményi repozitóriumokat akkreditáltatni és a Maróthi Könyvtár teológiai állományának feldolgozását felgyorsítani. Törekednünk kell továbbá a Debreceni Református Kollégium és a Debreceni Egyetem szakmai műhelyeivel történő együttműködésre, illetve a hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerünkben rejlő erőforrások hasznosítására.

5. Szakmaspecifikus szempontok

A gyülekezeti, iskolai, kórházi, szociális intézményi stb. gyakorlóléhelyek

- kiválasztásának elvei,
- kiválasztásának gyakorlata,
- a gyakorlatok szervezésének folyamata,
- kapcsolattartás az intézmény és a gyakorlóléhely között,
- a gyakorlóléhelyi munka ellenőrzése, értékelése, minőségjavítása.

A kiválasztás elvei, gyakorlata:

A szakhoz kapcsolódó gyakorlatok helyszíneinek és szakoktatóinak kiválasztása a szak- illetve szakirányfelelős kompetenciája, amennyiben az intézetvezető szakmai gyakorlóléhelyekre és a felkért gyakorlatvezetőkre, mentorokra, szakoktatókra vonatkozó javaslatait előzetesen szakmailag véleményezi (Minőségbiztosítási Szabályzat, 19. §).

A szakmai gyakorlóléhely kiválasztása, illetve véleményezése során a szakfelelős az alábbi feltételek teljesülését mérlegelve hoz javaslatot:

- a) a gyakorlóléhely infrastruktúrája, személyi állománya, oktatói-nevelői programja kellő garanciát biztosít arra, hogy az adott szak képzési programjába illeszkedő szakmai gyakorlat tantárgyleírásban rögzített céljai a DRHE irányításával megvalósulhatnak,
- b) a maga területén tevékenységét kiemelkedő színvonalon látja el, fontosnak tartja alkalmazottainak folyamatos önképzését és a szakmai-módszertani megújulást,
- c) megfelelő végzettséggel és szakmai tapasztalattal rendelkező szakoktatót biztosít,
- d) vállalja, hogy a DRHE hallgatóit az előzetesen egyeztetett időszak(ok)ban, helyszíneken és létszámban fogadja, és őket a tanulmányaiknak megfelelő szakterületen foglalkoztatja,
- e) a szakmai gyakorlat végzéséhez gyakorlati munkahelyet, eszközöket, szükség esetén védőfelszerelést, illetve szakmai felügyeletet és irányítást biztosít,
- f) a hallgatók részére biztosítja a pihenéshez és felkészüléshez szükséges időt és helyszínt,
- g) biztosítja a gyakorlóléhelyen történő foglalkoztatásához szükséges balesetvédelmi és munkavédelmi oktatást,
- h) vállalja a gyakorlattal összefüggő, a gyakorlóléhelyet terhelő adminisztratív, minősítési és értékelési feladatokat,
- i) mindezekben a kérdésekben vállalja az együttműködést a DRHE illetékes oktatóival.

A szakoktató kiválasztása, illetve véleményezése során a szakfelelős az alábbi feltételek teljesülését mérlegelve hoz javaslatot:

- a) rendelkezzen a szaknak megfelelő felsőfokú szakképzettséggel,
- b) legalább 5 éves szakmai gyakorlattal,
- c) vállalja a gyakorlattal összefüggő adminisztratív, minősítési és értékelési feladatokat,
- d) vállalja az együttműködést a DRHE módszertani tárgyakat tanító illetékes oktatóival,
- e) a maga területén tevékenységét kiemelkedő színvonalon látja el,
- f) fontosnak tartja a folyamatos önképzést és a szakmai-módszertani megújulást.

A gyakorlat szervezésének folyamata:

Egyetemünkön a gyakorlatok szervezése a Teológiai Intézet feladata, ez kiterjed a gyakorlóléhelyekkel, oktatókkal, hallgatókkal folytatott kommunikációra, kapcsolattartásra (a következő pontban részletezett módon), a szükséges szerződések, teljesítésigazolások és egyéb dokumentumok előkészítésére, a gyakorlati naplók kiadására és visszagyűjtésére. A Református Kollégium több évszázados hagyományához ragaszkodva, az Intézet gyakorlatszervező tevékenysége nem terjed ki a legációk ügyek intézésére.

A gyakorlóléhelyekkel elsősorban az intézeti oktatásszervező tartja a kapcsolatot. Az Intézet küldi

ki a tájékoztató és felkérő leveleket. Az első hivatalos levelek kiküldését követően, az Intézet az elektronikus úton történő kapcsolattartásra törekszik. A gyakorlatok során keletkezett hivatalos iratok iktatása, a szerződések megkötése, teljesítés igazolása, kiutalás stb. a DRHE-n szokásos, a szabályzatokban rögzített módon történik. Mindebben az Intézetre előkészítő szerep hárul. Szerződéskötésre, utalványozásra a rektor jogosult.

Az Intézet gondoskodik a hallgatók számára a gyakorlathoz szükséges dokumentumok (gyakorlati naplók) kiadásáról. Ez alól kivétel a fent említett legáció, amihez a rektori aláírással ellátott libellusokat a legációfelelős tanár felkérésére, a legációba készül hallgató felkészültségét ellenőrző tanár adja ki.

Kapcsolattartás az intézmény és a gyakorlólhely között:

Az intézmény és a gyakorlólhelyek közötti kapcsolattartás felelősei minden esetben Teológiai Intézet vezetője, adminisztratív munkatársa és az érintett oktatók; legáció esetében a HÖK és a legációfelelős tanár is. Alapvető elvárás, hogy (a legáció kivételével) a gyakorlatok minden meghatározó adata és információja a Teológiai Intézetben álljon rendelkezésre. Az érintett hallgatókat a gyakorlatok összefüggésében tájékoztatási kötelezettség terheli. Adatvédelmi szempontból minden érintettet azonos szintű titoktartási kötelezettség terheli.

A gyakorlatokhoz kapcsolódó hivatalos iratok, szerződések kizárólag a DRHE egyéb szabályzataiban meghatározott helyeken és módon, az előírt iktatási folyamatok figyelembevételével tárolhatók.

A gyakorlólhelyi munka ellenőrzése, értékelése, minőségjavítása:

A gyakorlatokhoz kapcsolódó értékelés meghatározó dokumentuma a gyakorlati napló, amelyben a hallgatónak lehetősége van személyes benyomásainak rögzítésére. Ezt a leggyakrabban megszervezésre kerülő, szakspecifikus gyakorlat, a legáció esetében a libellus megfelelő rovata biztosítja. Szóbeli visszajelzésekre egyes gyakorlatok esetében gyakorlatkísérő szeminárium ad további lehetőséget; illetve minden hallgató mellé kijelölésre kerül egy évfolyamfelelős vagy mentor, akihez közvetlenül fordulhat visszajelzéssel. Elvárás, hogy minden gyakorlati naplót és libellust az illetékes oktató, illetve a legációfelelős tanár tekintsen át.

A Minőségbiztosítási Szabályzat értelmében, a képzések KKK-jában rögzített, kötelező, 7 napnál hosszabb szakmai gyakorlatok során nyújtott hallgatói teljesítményt rendszeresen mérni és értékelni kell (30. §). Az anonim, kérdőíves felmérés során a szakoktatóknak lehetőségük van mind az adott hallgató felkészültségét, mind pedig az intézmény adott szakján folyó képzést értékelni, mindenekellett a gyakorlatban hasznosuló kompetenciák vonatkozásában. A tapasztalatok összegyűjtése a szakfelelős feladata, aki a meghatározott időközönként benyújtandó szakjelentésben – értékelés mellett – konkrét minőségbiztosítási lépésekre tehet javaslatot.